ԱՒԵՏԱՒԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՑԷ,

ՒԼՄԻՑԷ, ՊԷՅԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ՛ՒՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏՂՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՀԱՏ 53. ԻՍԹԱՆՊՈՒԼ, ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 17, 1910. Ն՝ 38

ԳՐԻԳՈՐ ՕՏԵԱՆ

Օսմ. կէ դէմ Գանտրը էսասլըէ դէէսլըլըինդէ պէրլու

اوه‌دار هفته‌لق غزته — درسعادتده بابیل هاوسه — مدیر مسئول ـ صموئیل ق. هاروتیونیان

ԱՒԵՏԱԲԵՐ
ԷՐՄԷՆԻԱԿ
ՎԱՀ. ԷՐՄ. ՀՈՒՐՈՒԹԱՒՐԸ ԻԼԼ ԹԻՒՐՔԱԿ
ՀԱՍԹԱԿԱԼՈՂ ԸԱԶԷԹԱ
Միւ'ղլիփլեր Հ. Մ. Ալլեն
Հ. Ս. Պարնըմ
Մ. Մինասեան
Պայպըլ Հաուս,
Տէր ի Սա'սաէթ, Թիւրքիա

ՇԵՐԱ'ԹԻ
Մէհվալէք 40 Ղրշ.
Ամբողջ իլէն 2 Տօլ.
Ինկլիզբրա ,, 8 Շիլին
Մեր. սահիպ ,, 10 Ֆրնգ.
Ըստէն նումէրօ 40 փր.
Իլանաթ գրյմէթլերի մութէհիւ

THE AVEDAPER
A WEEKLY PAPER
ARMENIAN, ARMENO-TURKISH.
EDITORS H. M. ALLEN
H. S. BARNUM
M, MINASSIAN
American Bible House
Cons/ple, Turkey

TERMS
An. Subscrip. Ps. 40
U. S. A. $ 2
England Shils. 8
Other countries Frs. 10
Single Copy 40 Parас
Advertising rates on application

ԱՓՕՍԹՕԼԻՒ ԻՆՍԹԻԹՒԹԻՒԹ
(Շէնհաէան Դօլէճ)

Մէքթէպիմիզդէ Ինկ., Էրմ., Օսմ., Ֆրանս., վէ Բուամա (Բուամ Թալէպէ իչիւն) լիսանլարըյլա ուլումը ֆիզիքիյէ, Թապի'իյէ, քիյմիյէ, հուդուա պիյէ, Թիճճարիյէ վէ սա'իրէ պիրինճի Թալէպէ 'ալէ վէ 'ահդէ պիր Թա'լիմաթ վէրվէրաէ էհլիյէր։ Պաճառուա միւհիմիյէմ Հալիինին նազարը միդդաթը նա 'արզ էտիրիզ քի,

1. Դօլէճ (Իտատի) դըսմընդն ասն իչի սէնէլի (ևա'նի Ձիւնիրը վէ Սիննիրը սընըֆլարը) Թալէպէսի, էնանն ը 'ասքէրիյէտ պուլունաա պիլէ, ըհդը ը-ֆէ-լահա ալընմազ։

2. Միւնթէհիլլերինին տիպլօմալարը մէ'արիֆ իտարէսինէն Թաատիդ գըլընըր։

3. Մէզունլարըմըզ հիւքիւմէթճէ 7 սէնէլի մէքթէպի իտաէյէ ի բէտմիյէ միւնթէհիլլերինին քաֆիֆիլի հուդուդ վէ իմթիյազաթընա 'այնիյէ մալիք սիրլէր։

4. Օսմանլը մէքթէպի 'ալիյէսինէ, ևա'նի մէքթէպի հուդուդ, Թըպդիյէ վէ սա'իրէ կիպի պիւհիմէ սարիւֆինուն չու'ալաթընա պէլ էմնէնա դաալուլ օլունուրլար։

Թալէպէնին սըհհէթի վէ հէ-սա'ն է ֆէլվէլաէ տիդդաթ վէ, իսաթալանան օլուրսա, մէքթէպին Թապիսի մու'ալլիմի Թարաֆընտան մէճճանէն Թէսաւվի էտիլիր։ Լէյլի Թալէպէնին իւճրէթի սէնէվիյէսի 12 Օսմ. լիրասը օլուպ, 7 լիրասը գէրվէյէ ֆէչն վէ 5ի Սր. Ծուննդան Թանըլ օլունուր։ Սէնէ ի Թէտրիսիյէ Սեպտ. 2/15աէ պէտ էդէր։ Զիյաէ մա'լիմաթ իչիւն Դօննեատա մէքթէպին տիրէքթօրը վէր. Տօգ. Ա. Ճ. Հայկազեանա միւրաճա'աթ էտիլմէլի տիր։

7—8

ԱՏԱՆԱ ՕՃԷԼԻ

Գըպրըսըն Լարնագա խաքէյէսինէ, տէնիզ քէնարընտա միւֆէթրան պիր մէվզո'էէ նէյնի աչըլմըշ պիր օթել օլուպ Թէմիզլիք, բահաթլըզ վէ ուձուզլուգ ձիհէթլէրինէ հէփ հօլմուլարա էքթէտէն Թավսիյէ օլունուր։

2—2

ՏԻՆԻՆ ՄԷԹԱՆԷԹՊԱՒՇ ԴՈՒՒՎԷԹԻ
Տր. Ճօրճ Ո-օլսըն
2.

Պու տէմմէք տէյիլ միր քի տինն պիզի մատի պիր ևիւք կիպի Թաչըյաճադ տըր. նէթէքիմ պա'զը քիմսէլէր քիւհսէնին քէնտիլէրի Թարաֆընտան պիր կէօնէ ճէհա էտիլմէքսիզին, քէնտիլէրի տօտօղրու ճէննէթէ կէօթիւրէճէյինի իսայալ էտէրլէր։ Պու տիկէրի պատար ևանլըչ վէ պէկթի անտէն տանա մուևաֆաթալը պիր նազարիյէ տիր։ Սիլահըն Թաչըյըպ կէօթիւրմէքլիք Թարզ ու ուսուլը մէխանիքի տէյիլ, Թապի'ի տիր. տըչարըտան տէյիլ, անճագ իչէրիսէն տիր։ Սիլահ քէնտինին հարաթմըզ վէ 'ադլ ու իսարաք, հիսսիյաթ վէ դուվվէ է իրատիյէ իլէ մուէթթասըֆ գըլըզը տիրի բուէը ատնուԹմազ։ Սիլահ օ բուէրն իչինէ կիրիպ Քէնտինին դուվվէ է իլահիյէսիյէ անը էօյլէ Թէչվիգ էտէր քի Քէնտիսի պիպէտ կէրէք իսթէմէյի կէրէք իչլէմէյի բիզասընա կէօրէ իչլէր իքէն պիզ քէնտի խէլասըմըզը իմմամ էյլէյէլիմ։

Ինսան իչպու Թաչըմազ իչինէ մէֆ'ուլ տէյիլ ֆա'իլ տիր, վէ տինի հայաթ՝ իչպու իլհամը իլահինին Թէ'սիրի ալընտա հայաթըն ինսանըն միւսԹա'իտ օլաըդը էն ա'լա չէքլ ու սուրէթի տէր։ Պիզ 'ալէմ 'ումումի էվվէլա Սիլահըն մէլէքիւԹնիւ վէ անըն սալահ'ընը Թալէպ էմմէյէ գարար վէրտիխիմիզտէ, պու՝ քէնտի իւղէրիմիզէ ևիւք ալմազըդա տա՞իր պիր գարար օլմայըպ կիւնան վէ իմա'աթսըզլըդ ևիւքիւնիւ Թէրք էմմէքիյէ մախսուս պիր գարար, Սիլահա իմա'աթ չմմէյէ վէ պիզի էպէտի հայաթա կէօթիւրմէյէ հազըր վէ ամատէ առըան իլահի գուվվէթէ գալտիրիզի աչմազա մախսուս պիր գարար տըր։

Գալպէրիմիզ պու վէճհէյէ միւԹէ'ալիսիր օլունճա, մուգատտէմա պիզէ ևիւք կիպի կէլէն չէյլէր պիզիմ Սիլահա գարշը օլան մուհապպէթիմիզին

(Պագ սահիֆէ 903է)

ԱՒԵՏԱՒԵՐ

ՈՒՄՈՒՐ ՏԻՆԻՑԷ,
ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՑԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ՛ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏՐՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՀԻԼՑ 53. ԻՍԹԱՆՊՕԼ, ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 17, 1910. Ն՝ 38

ՊԷՆՑ Ի ՄԱԽՍՈՒԼԱՐ

ՈՒՖՈՒԳ
(Հ. Մ. Ալէն)

Ռոսիպոպա ֆօլէբա. Պիզ էվվէլքի հաֆթա Աւեպոբէբէրինին սիյասիյաթ գըսմընտա գօլէբայա տա՛իր ազ չօգ մա՛լիւմաթ վէրմիչ իտիք։ Պու տէֆ՛ա Ա՛ֆլըֆտա Ռուսիատաքի գօլէբայա տա՛իր կէօրտիւյիւմիւզ մա՛լիւմաթը տախի գարիւնըմըզճա ճալիսի մէրագ օլուր, մըւլահազասըյլէ պէրվէճհի աֆի տէրճ էտէրիզ. Ռուսիատան ալընան խասլէրլէր 1908 սէնէսի Պահարընտան պէրու Փէթէրսպուրկտա պիր՝ իլլէթի միւսթէվլիյէ հալինտէ տէվամ էթմէքտէ պուլունմըշ օլան Ասիա գօլէրասը Ռուսիա մէմալիքինին սա՛իր թարաֆլարընա, հաֆթա սա՛իր էվրօպա մէմլէքէթլէրինէ վէ մէմալիքի Շահանէյէ տախի — քէմալ ը սիւր՛աթլէ ինթիչար էթմէքտէ, վէ միլլի պիր պէյա վէ մուսիպլէթ հալինի ալմագլըղը թէհտիա էթմէքտէ տիր։ Էն սօն պէյանաֆթը րէսմիյէյէ կէօրէ, Օգոստ. 13տէ խիթամ սլուշան հաֆթատա գօլէրատան 23,944 վուլգու՛աֆ, 10,725 վէֆիյաթ օլմուշ օլտըղը կիպի, սէնէնին իպթիտասընտան օ զէմանա գատար տախի 112,985 վուգու՛աֆ, 50,287 վէֆիյաթ օլմուշ տըր։ Պու եազա կէլինճէյէ գատար գօլէրա՝ իլլէթի չօգճա մէրքէզի սէյահաֆթ թարիգլէրի իլէրինտէ քա՛իճ չէհիր վէ գասապալարա միւնհասըր գալմըշ օլտըղը հալտէ։ պու տէֆ՛ա գարիյէլէրտէ տախի իճրա ի հիւքմէ պաշլամըշ տըր։ Գարիյէլէր էհալիլէրի զայէֆ պաթըլ իթթիգատը օլտըղլարընտան գօլէրայա գարշը պիրկի վէ մուվաֆֆաղիյէթ իլէ օղրաշմագլըղա էն ազ միւսթա՛իտ տիրլէր։ Ռուսիաընէն ճէնուպլընտա վէ՝ ալէլ խուսուս Տօն նէհրի հավզէսինտէ պիւթիւն էհալի տիւչարը տէհյէթ ու խավֆ ու հէրասան օլմուշ օլմաղլէ օլ մէվսիմէ մախսուս ումուրը ճարիյէյի իլէրի կէօթիւրմէք իչիւն քեաֆի մըգտարտա՝ ամէլէ էլէ կէչիրմէքլիք իմքեանսըզ հալէ կէլմիչ տիր։ Պուղտայ իխրաճաթընէ իչթիղալ էտէն թաճիրլէր կիւնտէ 7 պիր Թօն պուղտայ իխրաճաթ իչիւն սըփարըշաթ ալմըշլար իսէ տէ, պուղտայը արապալարա թահմիլ էտճէք՝ ամէլէ էլէ կէչիրմէյօրլար, քէօմիւր մա՛տէնէլէրի իչլէտէնլէր իսէ Թիճարէթ վէ Սէնայի՛ Նազըրընա «Պու թարաֆլարըն ահվալը սըհհիյէսի՝ անգարիպ էյիլէշմէյճէք օլուր իսէ, Տօն նէհրի հավզէսինտէ պուլունան պէօյիւք քէօմիւր մա՛տէնէլէրինտէն մա՛տէն քէօմիւրիւ իխրաճաթը իմքեանսըզ պիր հալէ կէլճէք տիր,» տէյիւ պիլտիրմիշլէր տիր։ Կէրչի գօլէրա Ռուսիանըն ճէնուպընտա էն զիյատէ չիտէթլէ իճրայա հիւքմ էտիպ գօլէրայա թուճթուլանլար իլէ գօլէրատան էօլէնլէրին մըգտարը ֆէվգէլ՛ատէ չօգ իսէ տէ, ՝իլլէթի մէզքիւրէ իմփէրաթօրլըղըն սա՛իր թարաֆլարընա տախի քէմալ ը սիւր՛աթլէ եայըլմագտա օլուպ, հաֆթա Պէյազ Տէնիզ սահիլինտէ քեա՛ին Արխանկէլ չէհրինէ գատար չիմալա թէվսի՛ի տա՛իրէ ի սիրայէթ էթմիչ տիր։ Ռուսիատա Ասիա գօլէրասը եէնի վէ զայրի մա՛րուֆ պիր ՝իլլէթ տէյիլ տիր։ Իլք տէֆ՛ա պու իլլէթ Ռուսիատա 1829տա զուհուր էթմիչ օլուպ օ զէմանտան պէրու կէչմիչ օլան 81 սէնէնին 37 սէնէսի զարֆընտա միւսթէվլի հալտէ հիւքմֆէրմա օլմուշ տըր։ Իչպու 37 սէնէ զարֆընտա 4,558,000 Ռուս գօլէրատան թուճթուլուպ պունլարըն 1,995,000ի վէֆաթ էթմիչ տիր։ Եալընըզ 1848 սէնէսինտէ գօլէրատան 1,740,000 վուգու՛աֆ օլմուշ տըր, վէ հաֆթա 1892 սէնէսինտէ — քիօ զէման ՝իլլէթին սէպէպի վէ անըն տէֆ՛ու իղլէսինէ մէտար օլան էն էյի ուսուլլար անլա-

չըմբռլար իսի — գօլէբատան 340,000 վուդու-
'աթ 158,000 վէֆիյաթ օլմուշ տըր։ Պու իսթա-
թիսթիգլէր մէզքիւր 'իլէթին պիւթիւն Ռուսիա
մէմալիքի տախիլինտէ թէտրիճէն թէվսի'իտա՞-
րէ ի սիրայէթ էթմէքտէ օլմասը քէյֆիյէթիյլէ պէ-
րապէր նազարը ի'թիպարէ ալընտըդտա, էն ա-
ղըր խավֆ ու չիւպհէլէրտէ պուլունմազլըդը ճա'իզ
գէլտրլար։ Էհալինին միւնէվվէր էֆքէարլը վէ
հիւքիւմէթին ֆա'ալ պուլունտըդը մէմլէքէթլէրտէ,
'իւլումը թըպպիյէ վէ սըհհիյէնին չիմտիքի հալ վէ
տէրէճէսինտէ, գօլէրա փէք օ գատար գօրգուլա-
ճագ պիր չէյ տէյիլ տիր, գէրա 'իլէթի մէզքիւրէ
գօլայճա զապթ ու հիւքմ ալթընա ալընըպ տէֆ'
ու իզալէ օլունա պիլիր։ Ֆագաթ Ռուսիատա —
քի օրտա էքսէրիյէթի 'ազիմէսի հայաթըն սէպէպի
ասլիսինէ տա՞իր հիչ պիր չէյ պիլմէտիյի գատար,
գօլէրանըն սէպէպլէրինտէն տախի պիւսպիւթիւն
պիճապէր տիր, վէ օրատա հիւքիւմէթ՝ ինգլիզ
վէ իսթիթալը պատրըմագ միւսթէճանա օլարագ, հիչ
պիր չէյի մուվաֆֆագիյէթլէ պաչա չըգարամազ
տըր, — գօլէրատան մուհարէպէտէն գօրգուլտըդը
դատար գօրգուլմալը տըր։

Մէ-ըրնէֆ՝ Տ-ա. Էկէր Ռուսիա Յնճիւ Տիւմա-
տան հիւքիւմէթի միւմէսիլ իսթիհսալ էտէճէյի-
նէ տա՞իր պիր կէօնէ իւմիտլէր պէսլէյօր իսիյօտ,
անըն պու իւմիտլէրի Ռուսիա փարլամէնթօսընըն
ախիրէն իսթիամ պուլան ի'թիմա՞ զարճընտա գօ-
մուշ օլտըդը գանունլար իլէ պիւսպիւթիւն պաչա
չըգմըշ տըր։ Հիւքիւմէթին սաղ ճէնահ ֆըրգասը
իլէ միւրթէճիլէրին րէսմի միւրէվվիճ ի էֆքէարլա-
րը օլան զապէթալար միւսթէճանա օլարագ, պիլ-
ճիւմլէ Ռուս մաթպու'աթընըն էֆքէարը միւթթէճ-
ֆիգէլէրի պուննատն 'իպարէթ տիր։ Հիչ պիր զէ-
մանտա Տիւմա հադգընտաքի խայպէթ պու գա-
տար 'ումուտի օլմամըշ տըր։ Հէր քէս Տիւմա
հադգընտաքի իւմիտլէրինին պաչա չըգմըշ օլմա-
սընտան քէմալը սէրպէսթի իլէ պահս էթմէքտէ
տիր, Սօն Տիւմատան էվվէլ ի'թիմա՞ էտէն Տիւմա
խալգընն մուճիպ ի մէսինունիյէթի օլան ագալի պիր
թէտպիր գապուլ, հա՞նի Էսքի Օրթոտօգս Քրիս-
տոսինէ գարշը միւսա՞ատէ ի տինիյէ կէօսթէրիլմէ-
սի խուսուսընտաքի գանուն լայիհասընը գապուլ
վէ իթթիխադ էթմիշ տիր։ Վագա՞տ մու՞ախարէն
չուրա ի իմփէրատօրի՞ մէզքիւր գանուն լայիհասը-
նը օ գատար թա՞տիլ էթտիլէր քի, Էսքի Օրթո-
տօգս մէզհէպի սալիքէլէրինինն նազարը գանունտաքի
հալէլի էսքիսինտէն պէտթէր օլտու, եինէ տէ
Տիւմա քէնտիսինին գապուլ էթմիշ օլտըդը իշտու
թէք թէրագդըփէրվէրանէ գանունտան տօլայը մազ-
հար ը աֆէրին օլարագ, լա'ալաէթ թա'եին մահ-
քիմիյէթտէն գուրթուլտու։ Լաքին սօն Տիւմա-
նըն սօն իմթիմա՞ը զարճընտա Ռուսիատա լիւգուս-
մը հիսա օլունան իսլահաթը իտխալ իչինն պիր
արզույա տէլալէթ էտէն թէք պիր գանուն լայի-
հասը պիլէ գապուլ օլունմատը։ Հալպու քի մէզ-
քիւր տէվրէ ի միւզաքէրաթտա գանունլարըն գըմ
ը ա՞զամը էֆքէարը 'ումումիյէյէ մուխալիֆ օ-
լուպ, Տիւմանըն հիւքիւմէթէ 'ասպուտիյէթ ի
մուխլագասընը կէօսթէրմիշ տիր։ Էն կէօզէ չար-
փան միսալէր չունլար տըր. (1) Ռէօյիւլէրէ միւշ-
թէրէքէն արագի թախսիս էթմէք իչինն արագիսէ-
րինին էլլէրինտէն ալընըպ տա սայթի արագիսիզ պրա-
գըլան քիմսէլէրէ սա՞իր արագի թէտաբիք էթմէքտի-
գինն արագի թէտաբրուճը հադգընը իւլա էտէն գա-
նուն լայիհասը։ (2) Տիւմա՝ փարանըն մահալ վէ սու-
րէթի սարճընը միւրագապէտի ալթընտա պուլուն-
տըրմագ խուսուսընտա ասլի թալէպինտէ իսրար
էթմէքսիզին պահրիյէ նազարէթինին թալէպ էթ-
տիյի մէպլաղըն վէրիլմէսինէ գարար վէրմէքլէ,
պահրիյէ նազարէթինէ քիւլլիյէն թէսլիմ ի նէճա
էթմիշ տիր։ Վէ (3) Ֆինլանտիանըն մուխթարի-
յէթ ի իտարէսինին լազվը. Իչթէ 'ալէլխուսուս
պու սօն մա՞ամէլէ Տիւմանըն էն չէտիտ թա'րի-
զաթա տիւչար օլմասընա պա'իս օլմուշ վէ կէլէ-
ճէք սէնէ փարլամէնթօ ինթիխապլարընտա միւր-
թէճի'ուն ֆըրգասընա պահալըյա մալ օլաճագ
տըր։ Րուսլարը թէմսիլ էտէն պիր հէյ'էթին տի-
կէր պիր գավմընն հիւքիւմէթ ի մուխլագա զէմա-
նընտա Զարլարընն պիլէ րի'այէթ էթմէյէ մէճպուր
օլտըդլարը հուրրիյէթլէրինի մահվ ու իզալէ էթմէ-
սի հուրրիյէթինի հասրէթինի չէքմէքտէ օլան Րուս
գավմընճա անլաչըլմազ պիր մու՞ամմա օլմուշ տըր։
Ֆինլանտիա 'ալէյհինտէքի գանուն լայիհասը Տիւ-
մատա Ֆըրգա ի մուխալիֆէնին էն միւ'թէտիլ վէ
ասլհիփէրվէր գըսմընը սօզուէմմըշ տըր։ Տիւմանըն
տէվրէ ի իճթիմա'իյէսինտէ էհալի Տիւմանըն միւ-
զաքէրաթ վէ միւնագաչաթընտա կիճթիհճէ գիյա-
տէ մէրագ կէօսթէրմէքտէ իսիյինի վէ փարլամէն-
թօնըն մա՞նասը կիճթիհճէ քէսպ ի էհէմմիյէթ է-
տէճէյինի պէյան էթմիշ օլան Փրօֆ. Միլեուգօֆ
էլևեվմ Րուսիատա փարլամէնթար հիւքիւմէթին'ա-
տէթա պիր մահալարագ օլարընընը գապուլա մճճ-
պուր օլմուշ տըր։ Փարլամէնթօ Րուսիատա մէվ-
ճուտ տէյիլ տիր։

Թաճկ. Կէչէն հաֆթաքի Նուսխէմիզին 868ճի սահիֆէսինտէքի չի'րին Չնճի սաճըրընտաքի «փէք» քէլիմէսի գալտըրըլմըշ օլարընը հալտէ սէնվէն գալ-մըշ օլարընտան թասհիհ օլունուր։

ՇԻՄՏԻԲԻ ՇԷՀՐ
(Հ. Մ. Ալէն)

Շիմտիբի հայաթըն իճթիմա՛ի ՚ամիլլէրինի ՚արիզ ու ՚ամիգ թէտդիգ ու միւթալա՛ա էտէնլէր թէալիմ էտէրլէր քի ալալագի վէ ՚ադլի թէրագդը թէմէլի օլաճագ իսէ հիւանի ալալագա միւսա՛իա պիր քիւրէ ի հալա իհտաս, վէ մէսա՛ի ի ՚ադլիյէ-լի թէչվիգ էտէն ումուրը մաատիյէյէ մուգապիլ վէ մուվաֆըգ կէլէն պիր թէրագդը օլմալը տըր։ Իչթէ պու սէպէպէ պինա՛էն միւթէմէտտին մէմ-լէքէթլէրտէ պու կիւնքի կիւնտէ սա՛իր հէր վէ-մանտա օլտըղընտան զիյատէ, չէհրլէրին, դաստա-պալարըն վէ հաթիթա գարիյէլէրին պիլէ թէզկի-նինէ ֆէլգէչ՛ատէ տիգգաթ ու իհթիմամ էտիլ-մէքտէ տիր։

Նաթըրըզա Ա՛մէրիգանըն ուֆագ ղարալի պիր չէհրի կէլմէքտէ քի, պու չէհր միլլէթ պաղչէլէրի վէ արապա հօլլարը կիպի թէզկինի պէլտէ իչիւն 1.50 միլեօն լիրա սարֆ էթմիչ տիր։ Նէթիճէսի նէ՞ օլտու։ Ճիւրմ ու ճինայէթլէրին, մարազ ու ֆէլէթլէրին էքսիլմէսի, թէլեֆ վէ իսրաֆըն էքսիլմէսի, րէֆահիյէթ վէ մա՛մուրիյէթին, նաֆիա՛լիյէթին արթմասը, վէ ֆիլհագիգա պիւթիւն սէքէնէնին ՚ումումի պիր ևիւքսէլմէսի օլմուչ տըր։

Ա՛մէրիգատա իչպու իսլահաթը մէտէնիյէ հա-րէքէթի օ գատար ՚ումումիլէչմիչ տիր քի թէք պիր չէհրին միսալը պիւթիւն մէմլէքէթտէ գա-րիյէլէրի, գաստապալարը վէ չէհրլէրի տահա ՚ալի աէրէճէլէրէ ևիւքսէլթմէք պապընտա պէղլ օլու-նան սա՛յ ու ղայրէթլէրի կէօսթէրմէյէ մէտար օլուր։

Շէհիրլէր մէ՛էլէսի էն միւչքիլի տիր, զիրա եէրի մահտուտ, էհալիսի միւզտահամ վէ ղայրի միւթէճանիս, սուլըն մըգտարը ազ տըր, փիսիլիք մուրտարլըգ չապուք եըղըլըր, ՚իլլէթ պիր տէֆ՛ա միւսթէվլի օլունճա, սիւր՛աթլա եայըլըր վէ էյի սընֆլարըն հանը պայընտա ախլագսըզ վէ ճանի սընֆլար գօրգուլաճագ սուրէթլէ արթարլար վէ հագիգի պիր թէհտիսա օլուրլար։

Էքսէր խուսուսլարտա Մ. Ամէրիգանըն էն իւ-լերի չէհրի օլան Նիւ Եօրգ՝ պէօյիւք պիր պէլէ-տիյէ մէճլիսինին օղրաչաճաղը ՚ազիմ մէս՛էլէլերի փէք ալա իզահ էթմիյի կիպի, ադչէնին պէկնլերին վէ ղայրէթ վէ ֆա՛ալիյէթին միւնասիպ նիսպէթտէ պիրլէշտիրիլմիչ օլտըգլարը զէման հա՛իզ օլտը-ղը գուարէթ վէ իգթիտարը տախի կէօսթէրիր։ Նիւ Եօրգ հիչ պիր վէճհլէ հէր խուսուստա նիւ-մունէ ի իմթիհալ պիր չէհիր տէյիլ իսէ տէ, զէ-մանէնին իճապաթընա թէվֆիգի հարէքէթի էթմէք, վէ ղայէ ի էմէլէ միւմքին մէրթէպէտէ հագլաչմագ իչիւն պէղլ էյլէմիյի ֆէվգէլ՛ատէ սա՛յ ու ղայրէթլէր՝ պիլճիւմլէ հագդանիյէթ փէրվէր զէվաթըն հայրէթ ու իսթիհանընա լայըգ տըր։ Պէլքի իտտի՛ա օ-լունա պիլիր քի տիւնեանըն սա՛իր հիչ պիր չէհ-րինտէ ինսանի թէչէպպիւլէր՝ պու չէհիրտէքինա-տէն տահա ճիւր՛աթքէտարանէ վէ տահա մուվաֆ-ֆագ օլմամըշ տըր։

Նիւ Եօրգ հագիգաթտա Հըտսըն ըրմաղընըն մանհասալընտա ագալլի իւչ պէօյիւք չէհրլէրին իթ-թիհատ տըր։ Հըտսըն ըրմաղը Մանհաթանըն եօ-գարը թարաֆընտա ինշիգագ էտիպ անը ՚ատէթա պիր ճէղիրէյէ թահվիլ էտէր։ Նիւ Եօրգ գօյը ըր-մագ իլէ պիրլէշէրէք ղայէթ վասի՛ վէ էմին պիր լիման թէշքիլ էտէր։ Իչպու լիմանտա ինչա՛աթ ը պահրիյէ ֆապրիգալարը իչիւն զայէթ պօլ եէր վար տըր։

Եէրին տարլըզը մէա՛էլէսի, ՚ալէլ խուսուս թիւճճարի վէ մալի մէրքէզ ճիվարընտա, Ման-հաթանըն ճէնուպի միւնթէհասը ճիվարընտա, ղայէթ եիւքսէք պինալարըն ինշասըյլէ հալ ու ֆասլ օ-լունմըշ տըր։ Շէհրատ օնտան զիյատէ գաթլը ա-գալլի 160 էպնիյէ վար տըր. 25-30 գաթլը էպ-նիյէ իսէ պիւսպիւթիւն ՚ումումիլէչմիչ տիր։ Պիր պինանըն 46 գաթը վար տըր։ Եալընըզ պու պի-նալարըն ինշասընա 70 միլեօն ինկիլիզ լիրասը սարֆ օլունմըշ տըր։ Էն սօն եափըլան էպնիյէ արասընտա Թրինիթի Զըրչ վէ Ուօլսթրիթ ճիվա-րընտա պիրի պիրինտէն պիր թաչ աթըմը ուզագ-լըգտա ղայէթ ճէսիմ 5 պինալար տըր։ Իչպու պէչ պինայա 9 միլեօն ինկիլիզ լիրասընտան զիյատէ մասրաֆ կիթմիչ տիր։ Պու պինալարա հէր կիւն 28,500 քիչի կէլիպ քէնտի իչլէրինէ պիհուզուր վէ փէրիչան հալտէ տէյիլ, անճագ հավայա վէ ըշըզա նա՛իլ օլարագ, ազ չամաթա իչինտէ վէ ումուր ու մու՛ամէլաթլարընը քէմալը սուհուլէթ վէ սիւր՛աթ լէ թէավիյէ էթմէք իչիւն հէր նէվ՛ թէսհիլա-թա մալիք օլարագ կէօրիւրլէր։ Պու էպնիյէ-տէն պիրիսի Հըտսըն չմէնտֆէրի միւնթէհասը օ-լուպ, անըն իչինտէն հէր կիւն ագալլի 1.50 միլ-եօն էհալի կէչէր։ Տիկեր տէօրթ պինայա կէլին-տիքտէ մու՛ամէլաթը թիւճճարիյէ իճրասը իչիւն անլերի հէր կիւն զիյարէթ էտէն քիմսէլերին մըգ-տարը 20,000ի թէճավուզ էթմիյինտէն իւ սա՛աթ-լարը զարֆընտա եալընըզ պու պէչ պինայը 600,000 տէն զիյատէ քիմսէլեր գուլլանըր, պունլար իսէ Նիւ Եօրգ թիճարէթի մաղազալարընըն անճագ պիր քիւսուրընը կէօսթէրիրլեր։

Նուֆուս ը էհալիսի սիւրաթլէ 4 միլեօնա եագ-

լաչմագտա օլան իշպու ճէսիմ չէհրին սու լէվազիմինին թէատրիքի թարիխաէ օնէվ'տէն մա'լիւմ օլա կէլէն էն միւչքիլ մէա՞ելէյի 'արզ էթմիլ տիր։ Պրոթօնըն սու թէատրիքինէ մախսուս օլուպ տա 18 միլեօն Ինկիլիզ լիրասընա մալ օլան ուսուլը սայէսինտէ չիմտիյէ գատար մուգթազի սու թէատարիք էհլիյօր իսէ տէ, սու թէատրիքինէ մախսուս պու ուսուլըն քիֆայէթ էթմէյէճէյի պաւնտան սէնէլէրճէ էվվել անլաչըլմըշ օլաըղընտան, 1906տա չէհրին 180 քիլօմէթրօ պու'տ ու մէսաֆէսինտէ քա՞ին Քէթաքիլ տաղլարընտան սու ճէլպինէ մախսուս ղայէթ ճէսիմ պիր սու հօլընըն ինչասընը մուսատտըգ պիր գանուն լայիհասը գապուլ էհլիմիշ տիր։ Պու սու հօլընըն ինչասընա 1907տէ պաչլանմըշ օլուպ իհթիմալ քի պունտան իքի սէնէ սօնրա խիթամ պուլաճագ տըր։ Սու հօլընըն իչ թարաֆը 7 արչըն ևիւքսէքլիյինտէ 5 արչըն էնինտէ օլաճագ տըր։ Տաղլարտաքի սու խազինէսի 16 քիլօմէթրօ ուզունլըղընտա վէ 3 քիլօմէթրօ 'արզընտա օլաճագ տըր։ Շէհիր իչիւն հէր կիւն 600 միլեօն պինլիք սու հազըր պուլունտըրաճագ օլան իշպու սու հօլունըն էմրի ինչասը պիթինճէ չէհրէ կէլէն սուլըն մըգտարը միլեօն տէֆ'ա միլեօն կալօնա պալիպ, եախօտ 7 միլիօն սէքէնէնին սուճա իհթիյաճլարընը քեամիլէն տէֆ' ու թէսվիյէյէ քեաֆի օլաճագ տըր, իշպու ճէսիմ իչին մէսարիֆի ինչա՞իչէսի թագրիպէն 32 միլեօն Ինկ. լիրասը օլաճագ տըր։

Պա'ղը խուսուսլարտա Նիւ Եօրգըն տէֆ' ու թէսվիյէսի իչիւն օղրաչա կէլմիշ օլտըղը էն միւչքիլ մէա՞ելէ քէնտինին էհալի ի քէսիրէսի իլէ գիյարէթճիլէրինի պէրրէն վէ պահրէն ուզագ մէսաֆէլէրէ նագլ էթմէկլիք օլմուշ տըր։ Էն էվվելկիրի օմնիպուս վէ ուֆագ հօլճու վափօրլարը քիֆայէթ էհլիյօր իսի, պա'տէհու աթ արապալարը, սօնրա միւրէթճի' չմէնտըֆէրլէր վէ 'ագըպէթ 1904տէ թահթէլ արզ հօլլար կէլմիշլէր տիր։ Էլէքթրիկ տախի գուվվէ ի նագլիլէ մագամընտա խաստիմ օլմուշ տըր։ Եէնի թահթէլարզ չմէնտըֆէր Մանհաթընըն պիւթիւն ուզունլըղընճա վէ Պրուգլինին ալթընտաքի պիր նօգթայա գատար 36 քիլօմէթրօ իմթիտատ էհէր։ Մէչղուլիյէթլէ տօլու չէհրին վէ Մանհաթընը իլէ Պրուգլին արասընտա քա՞ին պէօյիւք ըրմաղըն ալթընտա իչլէյէն իշպու չմէնտըֆէր 16 միլեօն լիրա մէսարիֆլէ ինչա էհլիմիշ օլուպ պիր սէնէ զարֆընտա 200,000,000 հօլճու նագլ էհէր։

Իսթրիվըր իւզէրինտէքի մէչհուր Պրուգլին քէօփրիւսիւնտէն մա'տա 'այնի մէֆրէթ պէօյիւքլիւքտէ տիկէր իւչ քէփրօիւ տահա վար տըր։ Վէ լաքին հաթթա պունլար պիլէ իչլէմէքտէ օլան պիր չօգ վափօրլար իլէ պէրապէր ղայրի քահֆի օլաըղը անլաչըլտըղընտան, մէղքիւր ըրմաղըն ալթընտա 8 թիւնէլ գազըլմըշ օլաըղը կիպի, Հըտսըն ըրմաղը ալթընտան տախի 6 թիւնէլ հաֆր ու քիւչատ էհլիմիշ տիր։ Սօնրաքի թիւնէլլէրտէն իքինի փէնսիլվէնիա չմէնտըֆէրինին ագամընտան տըրլար, Պու չմէնտըֆէրին նիւ Եօրգըն թա գալպկահընտա ղայէթ ճէսիմ պիր մէրքէզի սթասիօնը պուլունուպ, պու վէճհլէ 18,000 քիլօմէթրօ իմթիտատընտա պիր չմէնտըֆէր խաթթը իլէ ղայրի միւնգաթի' պիր բապըթա թէ՞սիս էէր։ Օն սէնէ զարֆընտա թահթ էլ արզ վէ թահթէլ մա չմէնտըֆէր խաթթլարը իլէ ալաթ ու էէվվաթլարընըն ինչասը իչիւն բիվայէթէ կէօրէ 45 միլեօն Ինկ. լիրասը սարֆ օլունմըշ տըր։

Շէհր տիւնեատա տա՞իր հիչ պիր եէրտէ էմսալը պուլունմայան մէմլէքէթի պաղչէլէրի վէ պուլվարլար իլէ թէզեհին էահիլպ անը սըհհէթպախչ զըլմագ իչիւն տախի ֆէվզել'ատէ տիզգահ ու իհթիմամ կէօսթէրիլմիշ տիր։ Սէնթրըլ Փարգ տէնիլէն մէմլէքէթի պաղչէսի Նիւ Եօրգըն 'աճա՞իպաթընտան պիրիսի տիր։ Պու պաղչէնին 840 էգըր վիւա'թընտաքի մահալի ազաճլարւէ գահիլը օլուպ անտէ 10 միլիւք արապա 5 միլիւք տախի փիյատէ հօլը, հօլլար էթրաֆընտա մէվզու' 10,000 գանաւիէ, կէօլլէր, ազաճլըզլար, սայտկահվար, օյուն եէրլէրի, հէյքէլլէր, սէնայի' ի նէֆիսէ միւզէսի իլէ Թարիխի Թապի'ի միւզէսի, տիւնեանըն հէր թարաֆընտան կէթիրիլմիշ օլան էնվա' ը գուշլար իլէ հայվանաթըն քէնտիլէրին եապանի մէքանիլարընտա եաչատըգլարը Թարզտա եաչատըգլարը հայվանաթ պաղչէսի վար տըր։ Քէզալիք Թագրիպէն Սէնթրըլ Փարգ գատար պէօյիւք օլան Պրուգա Փարգնամ մէմլէքէթի պաղչէսի տախի վար տըր քի, պունլարտան պաշգա պէօյիւք Նիւ Եօրգըն հէր Թարաֆընտա տաղընըդ պէօյիւք քիւչիւք Թէմամ 100 մէմլէքէթի պաղչէսի տահա վար տըր։ Պունլարտան էքսէրիսի միւքէմմէլ պուլվարլար իլէ մէրպութ տըրլար։ Քէզալիք մէքթէպ չօճուգլարընըն իսթի'մալընա մախսուս պիր չօգ օյուն եէրլէրի տախի վար տըր։ Վագա'ա ինսանա ահնքի ինանըլմազ կիպի կէօրիւնիւր իսէ տէ, պու մէմլէքէթի պաղչէլէրինին մէճմու' ը գէյմէթլէրի 80 միլեօն Ինկ. լիրասընա եէթիչիյի մէրվի տիր։

Չօգ քիմսէլէրին Թէսավվուրլարընա կէօրէ, Նիւ Եօրգ մահզա պէօյիւք, Թամա'քեար, փարա գազանան պիր չէհր ի ճէսիմ օլուպ անտէն զիյատէ

պիր չէյ տէյիլ տիր։ Վագա՛ա փէք չօգլարը ղիքր օլունա պիլիր իսէ տէ, եալընըզ պիր խուսուսըն ղիքրի պու զանն ու զըյասը Թասհիհէ քեաֆի տիր։ Անըն քիւթիւպխանէլերի տիւնեաատա էն ա՛լալարընտան տըր։ Նիւ Եօրգըն պիւճիւմլէ միւսթաղիլ քիւթիւպխանէլերի Նիւ Եօրգ քիւթիւպխանէ ի 'Ոմոումիսի իլէ պիրլէշմիշ օլտըգլարընտան պիր թէտավիւլ ուսուլը սայէսինտէ անըն քիթապլարը Նիւ Եօրգ սէքշընէսինտէն հէր պիրիսի Թաթաֆընտան ալընըպ գուլլանըլա պիլիր։ Պու քիւթիւպխանէնին քիթապլարընտան հէր սէնէ 5 միլեօն նուֆուսը էհալի իսթիֆատէ էտէր։ Մէրքէզի պինա Պրայէնթ Փարգոա պուլունուպ տիւնեաատա էն ճէսիմ մէրմէր պինա տըր։ Պու պինա իլէ հէրի ճէման 6,000,000 լիրայա մալ օլմուշ տըր։

Հիչ չիւպհէմիզ եօզ քի գարիյունըմըզ Նիւ Եօրքը պու կիւնքի հալինէ կէթիրմէք իչիւն սարֆօլունան պէօյիւք մէպլաղլէրտէն միւթէ՛էսիր օլա ճաղլար տըր։ Լաքին օլ պէօյիւք մէպլաղլարընը արգասընտա տուրան զայրէթ, ֆա՛ալիյէթ վէ ճէսարէթ տահա պէօյիւք վէ տահա միւ՛էսիր տիր։ Պունտան պայդա իչպու խէսմիսի ախլագիյէ ասըլ սէրմայէնին հագիգի մուճիպլէրի տիրլէր։

Հագիգաթէն չիմտիքի զէմանա մախսուս օլան պիր չէհրին իչպու սատէ Թա՛րիֆինի վէրմէքտէն մագսատիմիզ՝ պա՛զը ֆիքրլէրի չու աթիսէքի մէս"ելէյի Թէտգիգ ու միւթէլա՛այա սէվգ ու Թէչվիգ էթմէք տիր. Պիզիմ իգթիսարըմըզ սա՛իրէսինտէ չէհրիմիզի եալօտ գարիյէմիզի իսլահ վէ Թէզելին էթմէքլիք իչիւն նէ՞ եափապիլիրիզ, Թա քի չէհրիմիզ եալօտ գարիյէմիզ կէրէք պիզէ կէրէքսէ պիզիմ իլէ պէրապէր սաքին օլան վաթանտաշլարըմըզդա տահա միւնասիպ պիր մէսքէն օլսուն։

ՏԷՐՈՒՆԻ ՀԱՑԱԹ

ՓԻԼԻՍԷ ՏԻՒՆԵԱՆԸՆ ԻՀԹԻՑԱՃԱԹԸՆԸ ԹՆՍՎԻՑԷ ԷՏԷՊԻԼԻՐ

«Լաքին պու գատար քիչիյէ պուննալար նէ՞ օլուր.» Ցովհ. 6. 9։

Զանն օլունտըղընա նազարէն, չակիրտլէրէ Թա՛ա՛մ Թէատրիք էթմէքլիք վազիֆէսի Փիլիպպոսա հէվալէ էտիլմիչ իտի։ Լաքին պիր գալապալըզ տախի միւսաֆիրէթէն կէլմիչ իտի։ Ցիսուս՝ Փիլիպպոսըն իմանընը Թէճրիպէ էթմէք իւզրէ, «Պունլարըն նէմէլէրի իչիւն նէ՞րէտէն էքմէք սաԹուն ալալըմ» տէտի։ Փիլիպպոս պիլմէյօր իտի, չարէսի քէսիլմիչ իտի։ Հիսապ էյլէտի քի, հէր պիր ատմին ճիւզ՛ի պիր չէյ նէյէսիլմէսի իչիւն 200 դուրուչ անճագ քիֆայէթ էտէճէք տիր. լաքին պու 200 գրչ.ը նէ՞րէտէն պուլմալը իտի։ Ցուգաննըն րէսուլի քիսէսինտէ օ գատար՝փարա եօգ իտի։ Անդրէաս ճէվապէն, ճէմա՛աթ արասընտա պէչ արփա էքմէյի վէ իքի պալըղը պուլունան պիր չօճուգ վար տէտի։ Պու աղաճըդ Թա՛ամ սաֆըն ալընըպ, Ֆրիստոսըն պէրէքէթիյլէ օ գատար ճէմա՛աթը տօյուրմադա քեաֆի օլտու։

Էվվէլ. Փիլիպպոսըն սիւ՛ալընը ինսանի նօգթա ի նազարտան միւթալա՛ա էտէլիմ։ Օնտա հարը գաֆալը տինսիզլիք միւչահէտէ օլունույօր։ Իսրայէլիէր Մըսըրտան Քանանա տօղրու հօճուլըդ էտէր իքէն, Ալլահ անլերէ էթ վա՛տ էյլէտիյինտէ, Մովսէսին Անա էթտիյի չու սիւ՛ալա պէնդէր. «Անլերէ քեաֆի օլմագ իւզրէ ճիւմլէ գօյունլար վէ սըզըրլա՛ր մը պօղազլանաճագ, եալօտ անլերէ քեաֆի օլմագ իւզրէ տէնիզ պալըղընըն քեաֆգէսի՛ մի Թօփլանաճագ։ Բապպ տախի Մովսէսէ, «Բապպըն էլի գըսալը՛ մը, սէօզիւմ եէրինի պուլո՛ր մը պուլմազ մը, չիմտի կէօրիւրսիւն տէտի» (Ա՛տատ 11. 22-23)։ Բահանի չէյլերի անլամագտա Փիլիպպոսըն ֆիքրինին զալիզ օլտըղը՝ անըն Ցիսուս քէնտի խըտմէթինի խիթամա էրտիրէճէյի սըրատա անա սէօյլէմիչ օլտըղը չու քէլամտան տախի անլայընըյօր։ Օ՝ «Փէտէրի պիզէ կէօսթէր» տէտի, կէօյա քի Ցիսուս անը տա՛իմա էթմէզ իմիչ։ Լաքին պիզ տէ իննանմագտա պու գատար աղընը տավրանըրըզ, տէյի՛լ մի։ Մագիտէ Բապպըն պիզէ մու՛ավէնէթ էթմէքլիք գապլիյէթի հագգընտա իսպաթլար կէօրմիւշիւզ, լաքին երինէ միւչքիլ հալլեր զուհուրընտա Թէրէտտիւտ էթմէյէ պայլայօրրզ։ Մու՛ավէնէթ մէնպա՛ըր էքսիլտիյինէտ Թէֆէքքիւր վէ հիսապա տալըյօրրզ, հալպու քի իման էթմէք կէրէյիզ. օթուրուպ ուսուլ վէ վէսա՛իթ հագգընտա միւթալա՛ա էտէրիզ. հալպու քի մէս"էլէյի Ալլահա Թագտիմլէ հալընը անտէն Թալեպ էթմէյի իզ։ Տիւնեանըն իհթիյաճաթ ը բուհանիյէսինէ վէ էլիմիզտէ օլան վէսա՛իթին նօգտան օլմաընա նազար էթտիյիմիզտէ, պիզ տէ չու սիւ՛ալը իրատ էթմէյէ մա՛իլ պուլո՛ունմայօր մը իզ. «Լաքին պու գատար քիչիյէ պուննալար նէ՞ օլուր։» Մէվճուտ մաթլուպ իլէ զայր ի միւթէննասիպ կէօրիւնիւյօր։ Մէսէլա, խարճի Թէպչիր ի պէչարէթ Թարլալարընա պագտըղըմըզդա, 470,000 փունթ փերէսթէ մուգապիլ պիր միսիոներտէն նէ՞ օլուր։ Վէ խարճի րէսալէթլէր իչիւն Ինճիլի խրիսթիյանլարտան հէր պիրինին վէրտիյի 5էր մէթալիքտէն նէ՞ օլուր։ Ինճիլի պիւթիւն տիւննանըն ատմէլերինէ կէօնտէրմէք իչիւն պու մէպլաղ քի-

ֆայէթ էտ՚ը մի։ Էկէր տախիլ բէսալէթ իչինի տէ հիսապա ալըրսադ, եախօտ անճագ պիր գըսմընը թէչմիլ էտերսէք, վէ ճէնուպլըն 100տէ 80 սիյահ վէ 100տէ 30 պէյազ օգուսմագ եազմագ պլիմէյէն ճէմա՚աթը հագգընտա տիւչիւնիւր իսէք, քէզալիք թա՚լիմ իչինն չօճուգլարտան անճագ 100աէ 30ալինէ մէ՚արիֆճէ թէսհիլաթ վէրիլտիյինի փիչ ի նազարա ալըր իսէք, օլ վագթ պիզ տէ սիւ՚ալ էտէճէյիզ. «Լաքին պու գատար քիչիյէ պունլար նէ՞ օլուր»։ Հէր եէրտէ մաթլուպ մէվճուտտան պէօյիւք միր։ Վագթ եէթիշմիշ օլուպ, ֆուրսաթ գափուլարը սա՚իմա աչըլմագ իւզրէ տիր։ Լաքին անճագ ատէմ վէ վէսա՚իթ նազըս տըր։ «Հասատ չօգ, ամմա ՚ա՚հէլէ ազ տըր։» Ֆուրսաթլարը թագտիր էտիպ, ֆա՚իտէլի սուրէթտէ իսթի՚մալ էթմէք խուսուսընտա քիլիսէնին եափմըշ օլտըղը խաթալարըն սու՚ի թէ՚սիրաթը բուհանի ՚աթալէթ վէ ՚ադիրլիքտէ զահիր օլմագտա տըր։ ՚Արապլարըն չէօյլէ պիր տարպ ը մէսէլի վար, «Հինտ ճէվիզի ազաճընըն քէօքիւնէ տէօքիւլէն սու՝ ազաճըն թէփէսինտէն տիւշէն մէյվէ տէրունինտէ լէզիզ սիւտ թէհավվիւլ էտեր։»

Սանյէն. Պու սիւ՚ալը պիր տէ Ալլահըն նօգթա ի նազարընտան միւթալա՚ա էտլիմ։ «Լաքին պու գատար քիչիյէ պունլար նէ՞ օլուր»։ Անլէր մագսէտ քեաֆի տիր։ (1) Իֆրաթըմըզտա պիզտէ օլան ազընն՝ Քրիստոսըն պէրէքէթիյլէ քեաֆի օլաճաղընը ունութմայալըմ, Սօմունլարը արթտըրան պիզէ օլան ՚ինայէթլէրինի տէ թէքսիր էտէճէք տիր՝ Ղայր ի քեաֆի զէնա՚իրիմիզի Անա կէթիրտիյիմիզտէ, Օ անլէրի պէրէքէթլէյիպ, իսթիյաճաթըմըզա քեաֆի գըլաճագ տըր։ Ճէմա՚աթ Քելամուլլահը տինլէմէյէ օլան չէհտա արզուլարընտան թա՚ամ հագգընտա պիլէ տիւչիւնմէմիշ օլմազա, չիմտի պայըլմագտա իտի։ Ցիսուս անլէրի ֆէրամուշ էթմէկտի. անլէր իչիւն խուսուսի պիր թէրթիպլի վար իտի։ «Զիրա քէնտիսի նէ էտէճէյինի պիլիր իտի։» Պիզ տախի Քրիստոսըն իչինէ վագֆ օլունարզըմըզտա Օ պիզի ունութմայաճագ տըր։ Օ պիզիմ գուվվէթլէրիմիզի թէզէհհէտէիպ, իսթիյաճաթըմըզա քեաֆի գըլաճագ տըր։ (2) Քիլիսէնին տիւնէայա թագտիմ էթտիյի իթմինան ազ վէ ղայր ի քեաֆի կէօրիւնէպիլիր իսէ տէ, Քրիստոսըն պէրէքէթիյլէ քեաֆի օլաճագ տըր։ Պու մու՚ճիզէ պիր թէմսիլ տիր։ Անճագ քիլիսէտէ պուլունան իլէ տիւնէա տօյուրուլապիլիր։ Հազիրդի էքմէյի թէտարիք էտէն քիլիսէ տիր։ Անըն թէտարիք էյլէտիյի չէյ՝ հէր ՚ատըն ճընդգմըշ բուհլարընա քեաֆի տիր։ Անըն վա՚զ էյլէտիյի ինճիլ մէտէնիյէթին ճիւմլէ տաֆհէլէրինէ թէվաֆուգ էտէր։ Օ՝ ինսանիյէթին ճիւմլէ մէշագգաթլարընա ՚իլաճ ը մուէթլագ տըր։ Օ՝ տիւնեայա պիր պէրէքէթ օլմագ իւզրէ թագտիր էտիմիշ տիր։ Քիլիսէ պօշ էլլէրինի Բապպա գալարըղը միտաէթճէ, Օ անլէրի տա՚իմա էօյլէ պիր էքմէքլէ տօլտուրաճագ քի, գանթզէտէ տիւնեայը տօյուրաճագ տըր։ Սօմունլար քէսիլիպ թէվզի՚ էտիլտիքճէ, թէզայիւտ էթմէքտէ իտի. պիյամինի պիզտէ պուլունան տախի խութի՚մալ օլունմատըգճա արթաճագ տըր։

Շախսէն վէրէճէյի պիր չէյի օլմայանլար, Քրիստոսըն ինսանլարընըն միւվէզզի՚լէրի օլապիլիրլէր։ Պիզ հայաթ էքմէյինի եափամայըզ, պիզիմ իչիմիզ թէվզի՚ էանասընտա խըտմէթճի կիպի չալըչմագ տըր։ Պիզ՝ ինթիյաճաթ ը չախսիյէմիզի պիլէ թէսվիյէ էտէմէյիզ։ Պիզիմ եափաճաղըմըզ սատէճէ Քրիստոսըն պէօյիւք ինսանլարընը պաչգալարընա թագտիմ էթմէք տիր, Օ՝ էլլէրիմիզի տօլտուրաղընտա, պիզ տէ պաչգալարընա վէրէպիլիրիզ։ Պու հալտէ ինսանի նօգթա ի նազարտան քեամիլէն ղայր ի քեաֆի օլան Իլահի նօգթա ի նազարտան քեաֆի վէ գանա՚աթպախչ տըր։

ՀԱՅԱԹ ԹԱՍՎԻՐԼԷՐԻ

ՖԻԼԻՊՈՒՀԱԹԸՆ ՍԷՄԷՐԷԼԷՐԻ

Ըրդդ սէնէյի միւթէճավիզ պիր միւտտէթ էվվէլ պիր ՚ասաքէր հալինտէ վաթանընա խըտմէթ էթմիլ օլան կէնճ պիր մէ՚մուր քէնտի չօպանլըգ խըտմէթինէ ՚ավտէթ էտէճէք եէրտէ, քէնտի քէնտինի պիր միսինէր հալինտէ խարճի թէպչիր ի պէչարէթէ վագֆ էյլէտի, վէ զարիպ պիր տիյարտա էփէյի ֆա՚իտէլի սէնէլէր կէչիրտի։ Նինայէթ հիմմայա թուրթուլարագ, քեամիլէն խաթթա վէ իլ կէօրէմէզ պիր հալտէ վաթանընա ՚ավտէթ էյլէյիպ, պիր չիֆթիլիքտէ իլլէմէյէ պայլատը։

Օ՝ եավաչ եավաչ պիր գաչ սէնէ սօնրա ի՚ատէ ի ՚աֆիյէթ էյլէտի, վէ օ վագթա գատար չէթարէթլի պիր չիֆթճի օլմուշ իտի։ Մէրգում կիւզել մահսուլ եէթիշտիրիր վէ հուպուպաթլէ սէպզէվաթ իւզէրինտէ թէճրիպէ իճրա էտէր իտի, վէ էյի մէվզը՝ վէ սէրվէթ գազանմագտա իտի։ Իչլէթմէյի սէտանընն հագիդի պիր սէտա օլմատըղընա քէնտինի հիչ պիր քիմսէյնին թէ՚մին էտէմէյէճէյի պիր սէտա, գարանլըգ տիյարլարտա խըտմէթ էթմէք իւզրէ քէնտիսինի չաղըրան պիր սէս իչլէթմիյինտէ տէրհալ պիր միւպէյյիր հալինտէ եօլա բէվան օլտու։ Պիր չատըր վէ պիր տէ աչըլըպ գափանան նէվ՚աէն օրկանօ թէտարիքլէ տաղըղ մահալլէրտէ

ինճիլի սէյեահաթ իճրա էյլէտի։ Գըզը օրկանօ չա-
լըպ թէրէննիւմ էտէր իտի։ Օլ վագթ «Ինճիլ Իլա-
հիլերի» նամընատա իլահի քիթապընըն իքինճի ճել-
տի եէնի նէչր էտիմիչ օլուպ, կէնճ գըզ անլերի
փէք միւ"էսսիր պիր թարզտա թէրէննիւմ էթմէք-
տէ իտի։ Պինլերճէ ճէմա'աթ անը տինլէմէյէ կէ-
լիրլեր իտի։

Պու միւպէյյիր քէսպ ի իչթիհար էյլէյիպ,
ֆարգը չէհրլերտէն տա'վէթլեր գապուլ էյլէմէյէ
պաչլատը։ Պիր գաչ գըչ Ամերիգանըն պէօյիւք չէ-
հիրլերինտէ վա'զ էյլէտի իսէ տէ, պահար կելտի-
յինտէ թէքրար քէնտի չատըրընը վէ ունուտուլմըչ
քէօչելերի զիյարէթ էտէրէք վա'զ էթմէք փրօկրա-
մընը տիւչիւնիւր իտի։ Անըն պիր թագըմ 'աճա'իպ
բա'լիմաթը վէ փէք թօհաֆ հալլերի վար իտի։
Լաքին չիմտի անլերի զիքր էտէճէք սըրա տէյիլ
տիր։ Անճագ չու գատարընը պէյանլէ իքթիֆա է-
տէրիմ քի, օ սէնելէրճէ 'ատի, մէթրուք վէ կիւ-
նահքեար ճէմա'աթլարա վա'զ էյլէտի, վէ անըն
փէյղամընը միլեօնլար իչիտիպ, պինլեր ինանտըլար
վէ էն էյի վէ էն եիւքսէք պիր 'էօմր վէ մագսէտ
բա'գիպ էթմէք խուսուսընտա անըն փէյղամընտան
խոթիֆատէ էթտիլեր։

Անըն վէֆաթը իւղերինէ տահա չօգ վագըթ
կէչմէմիչ տիր։ Էրթէսի սէնէ հազրն չատըրլա օ-
լաճագ հօլճուլըզը հագգընտա տիւչիւնմէքտէ իքէն,
80 սինինտէն զիյատէ օլտըզը հալտէ վէֆաթ էթ-
միչ տիր։ Սօն սէնելէրտէ անըն իսմի չօգ մա'լիւմ
տէյիլ իտի։ Լաքին անըն հագգընտա եազըլտըզընը-
տա պինլերճէ գարիյունա մա'լիւմ օլաճագ իտի։
Պու պէնտատէ անըն իսմինին զիքր էտիլմէմէսինին
անճագ պիր սէպէպի վար տըր, օ տախի մէրգու-
մըն սէնելեր զարֆընտա վա'զ էթտիյի ատէմլերէ
սէօյլեմէյիպ տէ, սըզը տօսթլարընըն պիլտիյի պիր
չէյի զիքր էթմէք իչիւն օլան արզու տըր։ Օլ չէ-
տիտ հիւմմայա թուէթուլտըզընտա եէրլի պիր ճեր-
բան վասըթասըյա օ վագթտա մա'լիւմ օլան պիր
ուսուլ իլէ, եաՆի քէսրէթլէ աֆիօն իսթի'մալ է-
տէրէք թէտավի էտիմիչ իտի։ Հիւմմա պիր ազ
տուրատուզընտա, օ զա'իֆ իլ պիւնեէ պիր հալտէ
սըհհէթի տէ մուխթէլլ օլմազլա, քէնտինի աֆիօնա
էսիր օլմուչ պուլտու, վէ անտէն պիր եօյ իլէ
գուրթուլամատը։ Օ՝ մուհարրիք ի 'ասէպտէ օլան
պիր իգլիմտէ քէնտի զա'իֆ վիւճուտը իլէ էօնիւն-
տէ աֆիօն իսթի'մալընա էսիր օլմազլըգտան մա'-
տա պիր չէյ կէօրմէտի։ Զիֆթիլիքտէ իչէտիյի սէ-
նելերտէ պա'զէն օ գատար չօգ վէ սըզը չալըչըր
իտի քի, պայըլաճագ տէրէճէյէ կելիր իտի, վէ
էօյլէ կէճելէր օլուր իտի քի օտա իչէրիսինտէ կէ-
զինէրէք ուչգուսըզ վէ զահմէթլեր իչինտէ սապահ
էտէր իտի։ Անըն միւճահէտտաթըը կէօրէնլէր թէ-
ճէննիւն էթմէտիյինէ թէ'ասճիւպ էթմիչ տիրլեր։
Լաքին անըն իրատէթի տէմիր կիպի վէ իմանը մէ-
թին իտի։ Օ՝ գալպինին մէչատգաթլարընտա Ալլա-
հա նիտա էյլէյիպ, քէնտիսինին իսթիճապէթ էտիլ-
տիյինէ ինանտը։ 'Էօրիւնիւն սօն կիւնիւնէ գա-
տար պու 'իլաճա տօզունմատը։ Պու վէ պաչգա
մատտէլեր հագգընտա պահս էթտիյինտէ, քէնտին-
տէ պա'զը խուսուսի թօհաֆ վէ զարիպ ահվալ
միւչահէտէ օլունուր իտի։ Լաքին օ կիւնահա է-
սիր օլմուչ օլան ատէմլերէ տօզրու սըճագ իչթի-
րաք ը հիսս կէօսթէրիր իտի. էօյլէ պիր իչթիրաքը
հիսս քի, անը ազլար անլատը։ Լաքին թամմ պու
նօգթա իտի քի թէճրիպէտէն ճէլպ օլունան ատէմ-
լերէ էթմիչ օլտըզը վա'զլարը միւ"էսսիր պիր գուվ-
վէթ էտիյօր իտի։ Օ՝ չօգ զալէպելեր գազանտը, վէ
քէնտի միւճահէտէլերինտէն՝ սա"իր չօգ քիմսէլէր
իչիւն ֆա'իտէ մէյտանա կելտի։

ՖԷՆՆԻՅԱԹ

ԹԱ'ԼԻՄ ՈՒ ԹԷՐՊԻՑԷՑԷ ՄԱԽՍՈՒՍ ԳՈՒՎՎԷԹԼԷՐԻՆՆԱՏԷՆ ՊԻՐԼԷՇՏԻՐԻԼՄԷՍԻ

(Մ. Մ[illegible])

(Մ. Ռ[illegible]ը Էրզրում վիլայէթինդէ ժէնդարմլերէ նազըրը)

7.

Էրմէնիլեր արասընտա իչլէյէն էն մուհիմմ թա'-
լիմ գուվվէթլերինտէն պիրիսի տախի Ամերիգա
միսիոների օլմուչ տըր։ Վագըֆ ը ահվալ օլան հիչ
պիր Էրմէնի Ամերիգա միսիոներլերինէն գօլէճլէր,
'ալի մէքթէպլերը աչմագ վէ Ինճիլի Էրմէնիլերին
մէքթէպլերինէ եարտըմ էթմէք սուրէթի իլէ միւ-
լէթիմիզ իֆա էթմիչ օյտրգլարը լսրտէմաթ ը
մէմտուհայր ինքեար էտէմէզ։ Անլերին մէքթէպ-
լերճէ իչէմէլերինին պա'զը թարզ ու ուսուլլա-
րընը թէնգիտ էտէպիլիր իսէք տէ, հասըլ օլան
'ումումի սէմերելերտէն տօլայը միլլէթճէ անլերէ
մինննէթտար ըզ։

Իչտու մուհիմմ գուվվէթի թէրպիյէ ի միլլիյէ-
նին 'ումում իչինէ պիրլէչտիրմէք վէսայիթինէ
տա'իր ճիտտի սուրէթտէ տիւչիւնիւպ թաչընտա-
նըն զէմանը արթըզ կէլմիչ տիր։ Մէզհէպի Ֆըր-
զալարա մախսուս այրը մէքթէպլեր քիւչատընա
պա'իս օլան սէպէպլեր հէր նէ տէ օլմուչ օլաալար,
միլլի թէրպիյէնին պիրլիյինի թէ"մինէ չալըչան հէր
միւրաճաաս էրմէնինին էչէտտ ի արզուսը 'այնի
գարիյէտէ եախօտ գասապատա մէվճուտ մէզհէպի
Ֆըրզայա մախսուս այրը մէքթէպլերի մա'գուլ է-

սասլար իւզերինաէ պիրլէշտիրմէք տիր ։ Այնի պիտնատա վէ 'այնի իտարէ թահթընտա 'այնի միւլէթ էվլատընըն թա'լիմ ու թէրպիյէ էտիլմէլերի իթթիհատը միւլինին հայաթի պիր իճապը տըր ։ Պու հայաթի իճապ էօնիւնտէ իքինճի տէրէճէաէքի միւթէլա'ալար զա"իլ օլմալը տըրլար ։ Նէտլ ի ճէհտի մէզհէպի ֆարգը մէքթէպլեր թէ"սիրաթընա մա'րուզ պուլունան , վէ ատ'իր պիր մէքթէպին միւլէթտաչ չակիրտլերի իւզերինէ պիր նազարը թէֆրիդ իլէ պագարագ անլերէ դարչը պիր նէվ' պաթըլ ի'թիգատ պէտլէյէն հէր հանկի պիր միւլէթին իթթիհատը չիւրիւք էսասլար իւզերինէ պինա օլունուր ։ Պէլի , իչիմիզտէ մէզհէպլի այրը մէքթէպլէր պուլունտըղը միւտաէթճէ ֆիքրէն վէ գալպէն , վէ ամալ ը միւլիյէճէ պիրլէշմիչ պիր էրմէնիլիք մէյտանա կէթիրմէքլիք իմքանօսըզ տըր ։ Սինն ի նէվճիվանինին խայալփէրէսթանէ տէվրինտէ տիր քի միւլէթտաչ էֆրատըն գալպլերի, վէ հայաթլարը եէքտիկէրլերինէ մէզճ օլունուրլար։ Օլ պուհրանալը տէվրէտէ տիր քի 'այնի պինա տախիլինտէ մուհթէլիֆ մէզհէպլերէ մէնսուպ էվլատլարը թօփլայարագ անլերին գալպլերինի միւլէթին մէյլ ու ֆիքրի իլէ , խայալ ու խուլհալարը իլէ , վէ տէրտ ու էլէմլերի իլէ տօլտուրմագլըզա , անլերին բուհլարընըն տէրինլէրինտէ հիսս ի միւլիյի , վէ միւլի հէտեֆլերին իճրասընա միւթթէհիտ արղու վէ իչտաչլըզ ֆիքրինի ույանտըրմադա , վէ պու վէճհլէ անլերին հայաթլարընը մէրքէզի պիր օլան ամալ վէ մէսա'ի էթրաֆընտա պիրլէշտիրմէյէ միւլի թա'լիմ ու թէրպիյէնին սիհրի թէ"սիրի սայէսինտէ մուգթէտիր օլուրըզ ։ Նէվճիվանանէ օլ հէրարէթլի չհվգլի տէվրտէ տիր քի 'այնի միւլէթէ մէնսուպ պիլճիմլէ էվլատլար արասընտա տօսթլուդ , ագրաագալըզ վէ հէմէֆքհարըզ իթթիհատընը թէ"սիսէ մուգթէտիր օլուրըզ ։

Այնի գարիյէ եախօտ գաատգա տախիլինտէ մէզհէպի ֆըրգալարա մէնսուպ այրը մէքթէպլերին մէվճուտիյէթի էսգասը իգթիսատիյէյէ պինա"էն տախ արզու օլունմադ պիր չէյ տիր ։ Թէնսիգաթ նօգթա ի նազարընտան իսէ մէքթէպլերին իչպու այրը մէվճուտիյէթի 'ալէլ խուսուս գարիյէլէրտէ , պիւսպիւթիւն պա'իս ի եէս ու ֆիւթուր տըր ։ Թա'լիմ ի աթֆալա մախսուս մուգթադիյաթ ը հազըրէ մէքթէպլերտէ չօգ թարաֆլը փրօկրամլար թէ"սիսինի իճապ էտէր իսէ տէ , մէ'արիֆճէ զաթէն ղայր ի քեաֆի կէլէն գուվվէթլերին այրըլմըշ պուլունտըղլարը գարիյէլերտէ պու նէվ' չօգ թարաֆլը փրօկրամլարը օլան մէքթէպլերէ նա"սըլ մալիք օլապիլիրիզ ։ Օթուզ գըրդ չակիրտա վէ զայր ի միւթէ'ալիմ պուլունան թէք պիր մու'ալիմ իլէ պիգիմ գարիյէ մէքթէպլերինէ հագիգի իսլահաթ ասլա կիրտիրէմէզիզ ։ Միւլէթիմիզտէ չիմտիքի մէքթէէպլ փրօկրամընտա միւնտէրիճ պիլճիմլէ տէրսլերի լայզգըյլէ վէրմէքլիլէ մուգթէտիր օլան մու'ալիմ վէ մու'ալիմէլեր հօգ տըր ։ Ագալլի պիր գաչ մու'ալիմլեր օլմալը տըր քի պէրիսի ըէսմ , իտաման ը պէտէն վէ սա"իրէտ մէլէքէ քէսպ էթմիչ օլուրսա , տիկէրի տախ թիւրքճէ եախօտ 'իլմ ի էչնա վէ եախօտ թարիխ տէրսլերինի վէրմէյէ մուգթէտիր օլսուն ։

Այէլ 'ուսուսմ վէ կէրէք միւլի , կէրէք մէ'արիֆ վէ կէրէք իգթիսատի նօգթա ի նազարլար իլէ մէզհէպի ֆըրգալարա մէնսուպ մէքթէպլերին ֆա"իտէ վէ մէնֆա'աթը հիսս օլունմըչ , վէ մէքթէպլերին պիրլէշտիրիլմէսի իչին եէր եէր թէճրիպէլեր տախի եափըլմըչ իսէ տէ , չօգ եէրլերտէ պու թէճրիպէլեր պօչա չըգմըչլար տըր ։ Ճէսմա'աթըն տօղրուտան հիւքմ ու նուֆուզը ալթընտա պուլունան մէքթէպլերի պիրլէշտիրմէք թէճրիպէլերինին պօչա չըգմասընը հագիգի կիւճլիւքլերտէն զիյատէ ճէսմա'աթըն միւթէ'ասիսանէ միւթէլա'ալարընա վէ պաթըլ ի'թիգատլարընա համ էթմէյի իզ ։ Անճագ իթթիհատըն տէվամընը թէ"սին էտէն չարթլարը թանզիմ էթտիքտէն սօնրա , անը մէվզը'ի իճրայա գօմագլըզա թէչէպպիւս էթմէքլիք եվլա տըր ։ Զիրա պօչա չըգան թէճրիպէլեր ճէսմա'աթա տէվամը իթթիհատըն իմքանօսըզլըղը խուսուսընտա էմնիյէթսիզլիք վէրմէքլիյէ պա'իս օլուրլար ։ Պու իսէ եէնի թէճրիպէլերին իճրասընա մանի'է թէչքիլ էտէր ։

Վէ լաքին Միացեալըն Ազգանուէրին միւսթագիլ իտարէլերի թահթընտա պուլունան մէքթէպլէր իլէ մէզհէպի ֆըրգալարա մէնսուպ մէքթէպլերին թէվհիտինտէ պալատէ դիքր օլունան միչքիլթ հօգ։ Միացեալըն իտարէ մէճլիսինին տիւսթուրը միւլի մէյլ ու ֆիքր իլէ , վէ չիմտիքի թէրպիյէ թաֆալ ուսուլընա վէ մուգթազիյաթ ը մահալիյէյէ թէվֆիգէն էրմէնի չօճուզընա տիգղաթը պիր թա'լիմ ը աթֆալ գատար միւլի թա'լիմ ու թէրպիյէնին մուգթազիյաթ ը էսասիյէսինտէն պիրիսի տիր ։ Տինի թա'լիմ ու թէրպիյէնին հուտուտը թա'նին էտիլիպ տէ մէզհէպի ֆըրգայա մախսուս հիչ պիր թա'լիմ էօյրէտիլմէտիյի թագտիրտէ, պու խուսուստա միսիօնէր իլէ նէչը ի մէ'արիֆճէ մախսուս պիր էրմէնի ճէմ'իյէթի արասընտա էֆքհարճա հիչ պիր ֆարգ օլմամազ ։ Մէքթէպտէ միւճէրրէտ թա'լիմլէր

վերմէքլիք չիմտիքի թա'լիմ ի աթֆալ ուսուլընա քիւլլիյէն մուխալիֆ տիր։ Ո չաղտա ֆիքր միւս ճէրրէտ հագիգաթլարը անլայամտատղընտան մէք-քեաթիպ ի ուսմուտիյէտ պու կիպի թա'լիմաթը էօյրէթմէքլիք ֆա"իտէսիզ օլտըգտան մա'տա հաթ-թա մուղիրը տիր։ Մէզհէպի ֆըրդայա մախսուս օլան ֆիքր ու մէյլ հէր էրմէնի մէքթէպինտէն թարտ ու թէպ'իտ օլունմալը տըր։ Պու ասլա տինի ֆիքր ու մէյլին մէքթէպտէն թարտ ու թէպ-'իտի տէմէք տէյիլ տիր։ Պիւյաք հադիգի տին ևա'նի լութֆ ու քէրէմ, մուհաֆպէթ, 'իֆֆէթ, ու իսթիգամէթ վէ իչթիրաք հայաթը տին ի մէ-սիհինին մէ'ալիսինին իլհամլարը Ֆիթաղը Մու-գատտէս մախսուս զէվաթըն վէրտիքլերի հայաթ միսալլարը վէ պիգիմ միլլէթիմիզին 'ազիզ 'իւլէ-մասը իլէ էճտատ ու էալաֆընըն իթհաֆ էթ-տիքլերի թարիխի թէչվիգամիզ քիւբէ ի հավա' նէտ ի ճէտիտիմիզին ախլագ ու էվսաֆընըն էմր ի թէչքիլաթընտա 'ազիմ պիր նուֆուզ իճրա էթ-մէլի տիրլեր։ Միւլի մէքթէպլէրիմիզէ տինին թէարիսինի փէք օ գատար թէարիսաթ վասըթա-սը իլէ տէյիլ անճագ տահա զիյատէ հայաթ ը տի-նիյէ կէչիրէն մու'ալիմլերին չախսի միսալլարը իլէ իհնա էթմէլի իզ։

ՄՈՒՀԱՐՐԷՐԱԹ

ԱՄԷՐԻԳԱՑԱ Կ. Խ. ՇԻՐՔԷԹԻՆԻՆ ԻՇԻ. ԱՆԼԷՐՏԷՆ ՆԷ՞ ԷՕՑՐԷՆԷՊԻԼԻՐԻԶ
(Ց. Վ. Մ—ըպէեան. Լաընաֆա)
3.

Րուհանի տա"իրէտէ իչլէմէյէ հավէսին վար ի-սէ, սանա կէնիչ մէյտան. պու մագսէտ իչիւն պիր տէ «Մէզհէպի տա"իրէ» վար։ Պունուն պիր տի-րէքթօրը, պիր մու'ավինի վէ պիր տէ քեաթիպի վար։ Պու տա"իրէնին իչի իքի սընֆա թագսիմ օ-լունապիլիր, պիրի տէրուսնի պինատա վէ չօգճա ա'զլար արասընտա. տիկերի թաչրատա, ֆագ-րիդա վէ Մէչըն Հօլարատա, ևա'նի ա'ղա օլմայան-լար արասընտա։

Եվվէլա տախիլատքինի ալալրմ։ Իլք եէրտէ իտարէ խանէսի ֆէրտլեր իլէ կէօրիւչմէք իւզրէ հէր վաղթ աչըզ տըր, Օլ ճինէթտէ օլան արզուլարընը, հաս-րէթ վէ իհթիյաճընը պու էֆենտիլէրէ քէմալը սէրպէսթի իլէ աչապիլիրսին, վէ անլեր էլլերինտէն կելէն հէր եօլտա եարտըմ էտէրլէր։ Էկէր րուհա-նի իչէ գապիլիյէթ վէ արզուն վար իսէ, օլապի-լիր քի սէնի պիր իչէ տէ գօյսունլար, ֆագաթ պու խուսուսատա իլէրտէ զիքր էտէճէյիզ։

Սանիյէն, Պու տա'իրէնին տօղրուտան նազա-րէթ ի թահթընտա Ք. Մուգ. սընֆլարը վար։ Հէր կիրակի էօյլէտէն սօնրա սա'աթ 2–3է գատար պի-նա խուսուսի սուրէթտէ օլարագ րուհանի մագ-սէտ թախսիս օլունուր։ Էվվէլա 'ումումի սալօն-տա պիրազ թէրէննիւմ, վէ պէլքի մէզհէպի, ախ-լագի ևա թարիխի պիր մատտէ իւզէրինէ սատէ, ևախօտ «ՆԷրէօֆՆԷ» (խայալճը ֆէնէրի) պիրչէքլի վէ խուսուսի օրքէսթրա իճրա'աթը վուգուս' պու-տըգտան սօնրա, մուգթէտիր մու'ալլիմլէր իտարէ-սի ալթընտա 10–12 գատար Ք. Մուգ. սընֆլարը թէչէքքիւլ էտէր, (այրը այրը օտալարտա)։ Պու սընֆլար էն զիյատէ ղայր ի րէսմի վէ սէրպէսթ սուրէթտէ իտարէ օլունուր. վէ անտէ հէր ատէմին իսթէհիյի սիս"ալը սօրմազա վէ էֆքէար պէյան էթ-մէյէ սէլահիյէթի վար։ Էլպէթթ տէրսին պիւսպիւ-թիւն միւճատէլէյէ վէրիլմէմէսի մու'ալլիմին իտա-րէ վէ էհլիյէթինէ մէնուէթ տըր։ Խուսուսի էամի տէֆթէրի ևօգ տըր, լաքին հէր տէրստէ պօչ գարթլար տաղրտըլըր, հազըրուն իսմլերինի վէ տա-րէլէրինի ևազըպ, մասանըն իւզէրինտէ պրագըր-լար, վէ պունլար սայըլըպ հէր կիրակինին իսթա-թիսթիգի հրճգ օլունուր։ Սընֆըն ա'զլարը կի-րակիտէն կիրակիյէ ճիւզ'ի թէպէտտիւլ էտէր իսէ տէ' նիզամի տէվամ էտէնլեր տէ չօգ տըր։ Մու-'ալլիմլերին ինթիխապընճա պիր չէյ տիգգաթըմը ճէլպ էթմիչ իտի քի, պիգիմ տիյարըմըզտա անըն օլմամասը իսլահաթա միւհթաճ օլան ճինէթլերի-միզտէն պիրի սայըլապիլիր։ Պունլար չօգճա թի-ճարէթ վէ սան'աթ 'ալէմինտէն կէլմէ զաթլար տըրլար. պիրի՝ պիր ֆապրիգաթօր, տիկերի պէլքի պիր պանքեր, պիր ախերի պէլքի պիր մաղազա ատիպի։ Նիչէ տէֆ'ա րուհանի 'էօմրէ 'ա"իտ հա-գիգաթլարը պու 'ամէլի, միւատգիգ վէ ֆէթֆին քիմէլէրտէն տինէլմէքտէ մու'ալլիմ վէ վա'ըզլար-տա պուլմատըզըն 'ամէլիլիք վէ թազէլիք թէ"սիրի վար տըր։ Պէլքի պու ֆարգ թագի'ի տիր։ Րուհ-պանըն քէնտինէ մախսուս պիր լուղէթչէսի վար, ա-նըն իչինտէն նատիրէն տիչարը չըգար։ Մինպէր տա"իրէսինտէ պա'զը թա'պիրլեր արթըգ թէ"սիր-սիզ օլաճադ տէրէճէտէ էաքիմիչ վէ 'ատիլէչմիչ տիր։ Փիլկրիմ քիլիսէսինին չօպանը Վեր, Պրատի-նին տէտիյի կիպի, պէլքի 'ումումի մինպէր լիսա-նըմըզ պիր էյի թատհիհաթտան կէչմէլի, վէ «տէ-լալէթ, 'ինայէթ, թէգատտիւս» կիպի թա'պիրլերէ էէնի միւթէրատըճլար պուլմալըյըզ։ «Էսքի հի-քեայէ» տա"իմ «թաթլը» գալաճագ, լաքին էսքի հիքեայէյի նագլ էթմէնին էէնի վէ ճալիպ եօլլարը տա վար իսկինէ լինանըրըմ։

Մատաէմիզէ տէօնէլիմ. Շիրքէթին բուհանի իչինին իքինճի տա՛իրէսի սըրճ պիւչրի տիր։ Շիրքէթ էվէյի ֆապրիգալարտա էօյլէն թա՛թիլինտէ բուհանի խըտմէթ իճրա էթմէք իչիւն ֆապրիգա սահիպլէրիյլէ անլայըչա կէլմիչ տիր։ Պու տա՛իրէտէ պիրազ իչլէմիչ օլտուղմատան, անըն նէ՛ ճէլիլ պիր իչ օլտըղընը պա թէճրիպէ անլամըշըմ։ Սըճազ օճագլարըն էոնիւնտէ սա՛աթ 8տէն պէրու դավրուլմըչ, եանմըչ, եիւզ կէօզ գարարմըչ, թէր չըպլազ ամմա 'աֆիֆ կէօքսէրինտէն եըլանդավի ազմազտա օլան 50–60 վէ տահա զիյատէ 'ամէլէլէրէ, պունլար քիրլի էլէրիյլէ սատէ թա՛ամլարընը եէր իքէն, վէ պա՛ղընը իսէ եան կէլմիչ խթիրահաթ էտէր իքէն, Ինճիլին խօչ միչժատսինի սէօյլէմէք նէ՛ 'ազիմ պիր իմթիյազ տըր։ Էյ սէվգիլիւ օղուլյան, 'աճէպա չու մէնզարէնին թէքլիֆսիզլիյինէ էրթիրազ էտիյօր մըսըն, 'աճէպա պիր բէսմի մինպէր օլմատըղը վէ սամի'ունըն պիր թաբաֆտան թա'ամ եէյիպ, տիկէր թարաֆտան ֆէլամը տինլէմէլէրի մէզհէպի հիսսիյաթընա գարշը կէլիյօր մը։ Էօյլէ իսէ Գալիլիա տէնիզինին չիրին զէպան վա'ըզընըն բուհ վէ էսասընը հալա զապթ էթմէմիչ սին. ֆագաթ պէն զանմըշըմ քի պու զապա սամի'ունըն գալպի՝ զարիճ էլպիսէ կիյինմիչ վէ գատիճէ տէօշէքլի գանատիսինտէն զօնչըսընըն չափգասընտաքի եէնի թիւյէ հասէտ իլէ պագանտան զիյատէ 'լինա Ալլահ տօղրու տըր, վէ հէր նէ գատար օլ հայաթ քէլամլարը օլ սիւսլիւ չափգանըն գըվրըմլարը արասընտան գայըպ կիթսէ տէ, չու պիզիմ գապա ֆապրիգա իչճիսինին եանմըշ գալպինէ ֆէրահ վէրէրէք, անը հիչ տէյիլ 4 սա՛աթ տահա եանան ֆուրունընն էօնիւնտէ գավրուլուպ քէպապ օլմադա ճէսուր գըլար։ Պու խըտմէթլիլերի իճրա էտէն 'ալէսսէվիյէ մուղաննի տէ օլտըղընտան քէլամա մագամ տա 'իլավէ օլունընճա թէ՛սիրի իքի գաթլանընը։ Խըտմէթ քհամիլէն զայը ի բէսմի օլմալը. լիսան սատէ, էկէր պիրազ տա գապա օլուբսա տահա էյի։ Ինսան չու մէտէնիյէթ ի հազըրէնին իճապ էթտիյի օլ պէտպախթլար ճէհէննէմինտէն Ալլահընն փաք վէ կէնիչ քիւրէ ի հավասընա չըգընճա, պէչերիյէթին պու ունուտըլմըչ խայրխահլարընա չէֆգաթ վէ մուհապէթի արթմամագ էտէմէզ։

Էկէր թէրէննիւմէ խթի՛տատըն վար իսէ, չիրքէթ օլ գապիւիյէթինտէն տէ իսթիֆատէ էթմէյի վէ տահա իսթիֆատէ էթտիրմէյի պիւիր։ Կիւ Գըլըպ տէնիւէն պիր խանէնտէլէր կիրուհը վար, օնա ա՛զա օլապիւիրսին, վէ չիրքէթին բուհանի խըտմէթլէրինտէ վէ իւնսի ճէմ'իյէթլէրինտէ չիրքէթտէն գապուլ էթտիյին պէրէքէթլէրէ սէտան իւէ պիր ճիւզ'ի միւպատէլէ օլուրսըն։ Արատա պիր պու գըլուպ դօնսեր վէրմէք իւզրէ հօլճուլըզլար տա էտէր։

Հէյէ լօգանթասընը, պէրպէր տիւքքհանընը, համամլարընը, եիւզմէք իչիւն հավուզլարընը, հաւլընըզ գալըպ միւթալա'ա էթմէք իչիւն օլան օտաւլարը, փիյանօ վէ օյուն օտալարընը թա'տատ էթմէյէլիմ։ Պիւթիւն պինատա փաք, տօսթանէ պիր քիւրէ ի հավա, ֆամիլհա քիւրէ ի հավասը հիւքմրան տըր։ Հազիգաթէն տիւնեատա պու կէնճ գուվվէթին վէ սէվգին գալպին րէքզ էտէկէլտիյի էն նէճիպ վէ պինազիր հէյքէյի օլան կ. Խ. Շիրքէթինէ տիւնեա պէտէլ հալինտէ պիր չէյ վէրէմմէզ, չօգ չօգ օլ միւ'էսսէսէյի միւմքին գրլան կէնճլէրին Պէօյիւք Տօսթունըն խըտմէթինէ քէնտի քէնտինի վազֆ էտէպիլիր։

ԻՒՒԻ ԹԱԽՍԻՍ ԽԸԶՄԷԹԼԷՐԻ

Մէրքէզի իթթիհատ պիր չօգ գարարլարը արասընտա 4 եէնի չօպան թախսիսինէ տախի միւսաատէ էթմիչ տիր։ Պու չօպանլարտան իքիսինին թախսիսի իթթիհատ խըզմէթլէրինին խիթմանընտա, Մէրզիֆուն քիւլհաէսինտէ իճրա օլունտու։ Թախսիս օլունան պու իքի էֆէնտիլեր Զագմագլը Թորոս էֆ. Սահակեան վէ Սունկուրլու վա'ըզը Ցարութեան էֆ. Խաչատուրեան տըրլար։

Իլք ֆուբսաթ իւէ պիր հէյէ՞թ ի միւմէյիզէ թէչէքքիւլ էթտի։ Մէզքիւր հէյ՞էթին 'ազալարը Վեր. Մ. Մըճըէրեան, Վեր. Ց. Տէր Ղազարեան, Վեր. Գ. Ասլահատեան, Վեր. Թ. Ասլանեան վէ Մ. Գազանճեան իտիլէր։ Իմթիհան խըզմէթի սապահլայըն սա՛աթ 8 պուչուգտա պաչլայըպ, ճէնապը Հագգըն վարլըղը, վիճտան, կիւնահ, խէլաս, Թագտիր, 'Աչա ի Բապպանի, վաֆթիզ վէ պունլարա պէնզէր պաչգա մէս՞էլէլեր հագգընտա սիւ՞ալլար սօրուլտուս։ Սօնրա իմթիհան օլունան էֆէնտիլէրին թէճրիպէ ի զաթիյէլէրի վէ բուհանի մէ՞մուրիյէ՞թ կիրմէքտէ օլան մուճիպլէրի հագգընտա սիւ՞ալ էտիւիպ ճէվապլար ալընտը։ Մէզքիւր ճէվապլարը պէրվէճհ ի աթի իճմալ էտէրիզ 'Ան ասըլ Գայսէրիյէ մէնսուպ Զագմագ քէօյինէն Սահակեան էֆ. եէնի տօղուշա քէնտի քէօյինէտէ մալիք օլուպ Գայսէրի մէքթէպլինտէ իքի սէնէ թալիմ ալտըգտան սօնրա պիր գաչ սէնէ տէ ֆարգլը եէրլէրտէ մու'ալիմլիք էթմիչ տիր։ 1890 տա Մէրզիֆուն 'իլմի իլահի մէքթէպլինտէն մէզունն օլմուշ վէ սօնրա պէչ սէնէ Զագմագտա, 3 սէնէ Ինճիրլիտէ, 1 սէնէ Եօղղաթտա վէ 2 սէնէ

տէ Մէզիֆուն էյթամխանէսինէ մէ՛մուրիյէթտէ պուլունմըշ տըր։ Սօն 8 սէնէտէն պէրու իսէ վաթանը օլան Զագմագտա իֆա ի մէ՛մուրիյէթ էթմէքտէ տիր։ Խաչատուրեան էֆ. իսէ ՚ան ասըլ Մունձուսունլու օլուպ սէպավէթինտէ եէթիմ գալմըշ իսէ տէ ագրապալարընըն հիմմէթիյլէ ազ չօգ թա՛լիմ ալմըշ, հէյն ի չէպապէթինտէ Ինճիլի թա՛լիմաթա վաղըֆ օլմուշ վէ կէօրտիւթիւ թէատրոյաթա բազմէն եէնի ՚էօրիւնտէ տէվամ վէ պիր վա՛ըզ օլմազա արղու էթմիշ տիր, ձէնապ ը Հագգըն տէյլէթիյլէ Գայսէրի մէքթէպինի, Մէրզիֆուն գօլէճ վէ ՚իմ ի իլահի մէքթէպլէրինի պիթիրմիշ վէ պիր էյամ տա մու՛ալիմ հալինտէ իչլէմիշ տիր։ 1903տէ ՚իլմ ի իլահի մէքթէպինտէն մէ՛զուն չըգտըգտան սօնրա 3 սէնէ վաթանընտա վէ 4 սէնէ տախ Սուննկուրլուտա վա՛ըզ հալինտէ իֆա ի մէ՛մուրիյէթ էթմէքտէ պուլունմըշ տըր։ Իչպու իմթիհանտան սօնրա հէյ՛էթ ի միւմէյիզէ իւքի էֆէնտիլէրինտէ թախսիս օլունմասընա գարար վէրիպ եարըմ սա՛աթ սօնրա խըզմէթէ պաչլանըլտը։ Վեր. Թ. Ասլանեան «Համա փէտէրէ» իլահիսինի թագտիմ էթտիքտէն սօնրա Վեր. Փ. Իսքէնտէրեան 23ինճի մէզմուր ու գրա՛աթ վէ Վեր. Գ. Եարտըմեան տու՛ա թագտիմ էլլէտիլէր։ Մ. Գազանճեան Ք. Շէրիֆտէն 2 կօրնթ. 4 վէ Ֆիլ. 3 պապլար «գրա՛աթ էթտիքտէն սօնրա Վեր. Ճ. Տէր Ղազարեան 223ինճիւ իլահիյի թագտիմ էտիպ՝ Սիվազ մհսհօնարը Վեր. Մր. Փարթրիճ Փիլ. 3.10 այէթ իւզէրինէ վա՛ղ էթտի։ Վեր. Բ. Տօնիկեան պիր իլահի թագտիմ էտիպ Վեր. Գ. Ապլանատեան թագտիս տու՛ասընը արզ էթտի։ Պու սըրատա թախսիս օլունան պիրատէրլէրին պաչլարը իւզէրինէ 12 չօպանլար քէնտի էլլէրինի գօտուլար։ Սօնրա Վեր. Գ. Խոմիւրեան չօպանլըգվա՛զիֆէլէրի հագգընտա նասիհաթ էտիպ՝ Վեր. Ճ. Թօմայիտա՝ Ճ. էֆ. Խաչատուրեանա վէ Վեր. Մ. Մընջէրեան Թ. էֆ. Սահակեանա թագտիմ ի եէտ ի խոջամէտի էթմէք իւզրէ խիթապլար էթտիլէր։ Խըզմէթ Վեր. Ճ. Խաչատուրեանըն թագտիմ էթտիպի Թէչէքքիւր իլահիսի վէ Վեր. Թ. Սահակեանըն պէրէքքէթ տու՛ասը իւէ խիճամա էրտի։ Պիւթիւն խըզմէթ կէրէք հազըրլունա, կէրէքսէ ճիւմլէ չօպանլարա չօգ միւ՚էսսիր օլտու։ Պու վաղիֆէ ի մուգատտէսէյի տէր՛էօհտէ էտէն իչտաչ պիրաոէրլէրիմիզի Րուհուլլահըն տէլալէթինէ Թէսլիմ էտէրիզ։

Իճրա՛իչէ հէյ՛էթի Թարաքչեան Ս. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

ՇԱԹԹԸՂ Ա՛ՄԱԼԱՐ ՄԷՔԹԷՊԻ
2.

Էնճամ կէօզիւ էօնիւնտէ այըլան պու մէնզարէյէ «Պու իչ Պօրտըն վազիֆէսի տէյիլ, ճէմա՛աթ հիչ էտէմէզ, պէնիմ տէ զաթէն իչիմ չօգ» տէյէրէք կէօզ գափամագտան իսէ, «Տիւնեա վէ անըն սէքէնէսի Բապպըն տըր։ Տիւնեանընն ալթուն վէ կիւմիւչիւ Անըն տըր» քէլամը անըն գուվվէթի վէ հայաթընըն պուխարը օլուպ, Ամերիգայա կիտէր իքէն Ինիիլթէրրայա տախի օղրար վէ օրատա Րօյըլ Նօրմըլ Գօլէճ Թէի Պլայնտսա կիտիպ, սէպավէթ չաղլարընը պիրլիքտէ կէչիրտիյի Լէյտի Սօֆիա Քէմփպըլ իւէ ա՛մա Մէյրի հագգընտա ճալիպ ի տիգգաթ պիր Թարզտա սէօյլէր, վէ մէրգումէնին օրատա պիր միւտատէթ թէատրիսի էմրինտէ տօսթընըն զէվճի րէ՛իս Սըր Քէմփլը Մէյրիյի գապուլ իչիւն հարէքէթէ կէթիրմէքլէ պէրապէր, քէնտի լաթիֆ վէ ճալիպ սէտասըյլէ օրատա պուլունան 200իւ միւթէճավիզ զիւքիւր վէ իւնաս ա՛մա Թաչէպկեանընն տախ հիւսն ի Թէվէճճիւհիւնի գազանըր, վէ օրատան Ամերիգայա կիտիպ, պու մագսատ իչիւն լազըմ կէլէն ագչէյի թէատրիք պիրլէ, հարպտան ՚ավտէթ էտէն մուզաֆֆէր պիր գահրէմանի միսիլլիւ Ուրֆայա վասլ, վէ էլան Թիւրքիատա սայքի էն եիւքսէք վէ էն նիզամի փրօկրամը վէ Շաթըղ ա՛մալար մէքթէպլի նամըյա միւսէմմա օլան իչպու մէքթէպին քիւշատընա 1902 Դեկտ. 7տէ մուվաֆֆըգ օլուր։

Միւշֆիգ վալիտէմիզ հէմ վէլինի՛մէթիմիզ վէ միւտիրէմիզ օլան Միսս Շաթթըղ հօմ, մէքթէպ եա հէր գանը տա՛իրէնին իտարէսինին պէրաղ թասվիրինի անճագ չու քէլամլար իւէ իզահ էտէրիմ։ «Վէ Սաբա մէլիքսա ... հիքմէթինի ... վէ պէնտէյէրինին մէսքէնյէրինի վէ խաստէմէսինին տուրուչընը վէ էլպիսէյէրինի վէ անըն սագիլէրինի կէօրիւպ, նէ՛ սա՛ատէթլի տիր սէնին ատէմլէրին. նէ՛ սա՛ատէթլի տիր տա՛իմա հուզուրընտա տուրուպ հիքմէթինի տինլէյէն պու պէնտէյէրին. 3 Միւլ. 10. 4, 5, 9. Իմս, 16. 10։ «Մէլիյին տուտագլարընտա իլհամ վար. անըն աղլը հիւքմտէ խիլաֆ էթմէզ։» Քէնտիսի տախի պիր մէլիքէ մէլիքէ միսիլլու օտասընտա սանտալեասը իւզէրինտէ վէ եախատ եաղըխանէսի էօնիւնտէ սէսսիզ սէտասըզ մա՛րիֆէթլէ գալէմինի Թէփրէտիր իքէն պիւէ Թաթլը սիմասընտա փարլայան լաթիֆ Թէպէսսիմլէրի վէ էն մէֆրէթ վափօրլարը եիւբիւտէն օլ կիզլի պուխար կիսլի անըն տու՛ալարը օլ կէնիչ «Ամերիգան Փրէմիսըս»ընը իտարէյէ քեաֆի խոր։ Սապիթ չէմսին էթրաֆընտա անընէ գա՛իմ վէ

անտէն թէնվիր օլուն արագ տէվրանլարընը իթմամ էտէն սէյեարէլէր միսիլու պիզ իչճիլէր տախի Միսա Գօրինա Շաթթըգտան 'աքսէնտաղ օլան մուհաջպէթ, թէ'էննի, լուքճ, հիլմիյէթ վէ զայրիհանըն փէրթէվլէրի թահթընտա քէնտի խըտմէթլէրիմիզի ասայիչ վէ չիւքրանիյէթլէ իճա էթմէքտէ օլուր իտիք։

Էլան 7 հաչընտա օլան չու ա'մալար մէքթէպի քէնտինէ փէք գըյմէթլի օլուպ, խուսուստա չէօլէ ազ պիր միւտտէթ զարճընտա պիր մէքթէպ ի 'ալինին փրօկրամընա միւսավի մէվզը'է էրմէսի քէնտինին պատի ի մէսէրրէթի օլմուչ իտի։ Անը զիյարէթ էթմէքտէն չօգ հազզ էտէր, վէ չօգ տէճ'ա միւսաճիրլէրի իլէ կէլիպ, անլէրի իմթիհան վէ թահսին էթտիյինի իմա իչիւն էնվա'ը եօլլարտա անլէրի ճէսարէթլէնտիրիր իտի։ Անլէրին թէրէնէնիւմէրինտէն սօն տէրէճէ միւճիէրրահ օլուր իտի։ 'Ագլի վէ ախլագի թէրագզլարընա օլտընը գատար ճիւզիճի ճիհէթլէրինէ տախի մէրագլը իտի։ Թէմիզ հավալը օտալարը վէ կէզինէճէք մահալլէրի վար իքէն պիլէ եինէ հաճթատա պիր քէրրէ թէճիչ վէ օվալարա կինթմէլէրի քէնտինին 'աճա"իպ վէ զայրէթլի իտարէսի թահթընտա չաչմազ պիր գանուն օլմուչ իտի։ Սօճրասընտան եէտիյիմ սօն 2 սէնէ զարճընտա անլէրին խէլասը վէ թէրագզընը հագզընտա սիւ"ալ էթմէքսիզին կէչտիյի պիր կիւն եօգ իտի զանն էտէրիմ։

Էն 'աճէլէ իչլէրի արասընտա պիլէ հէր հանկը պիր իհթիյաճ եա սիւ"ալ իչիւն օլան միւրաճա'աթըն րէտտ օլունտընըզպիլմէմ։ Սալթ պիր տէճ'ա անա տէմէք քեաճի իտի, իսթէտիյիմիզէ նա'իլ օլաճազըմզա չիւպհէմիզ օլմազ իտի։ Շու սըրալարտա «Վագթըմ եօգ տըր»ընը իչիթմէտիքաէն մա'տա, չօգ տէճ'ա «Ա՛հ, միւմքին օլաա իտի, վագթը սաթուն ալըր իտիմ» սէօզիւնիւ իչթիմիչիմ, Զիյատէսիյէ պասիրէթքեար օլուպ, պիր չէյէ պագար իքէն. ան չէյի պիրտէն կէօրէպիլիր իտի։ Պիր գուվվէթլինին զա'իֆէ օլան զատար եա նահագզըզընա նէ քէնտի տա"իրէսինատ, նէ խարիճատ ասլա թէհամմիլ էտէմէզ իտի։ Պիր կիրակի կիւնիւ քիլիսէտէ եան եանա օթուրմուչ պիրի զէնկինճէ վէ տիկէրի ֆագիր օլան իքի կէնճէրտէն զէնկինի ֆագիրին էլինտէ պուլուճան իլահի քիթապընը գապա պիր թարզտա չէքիպ ալտընընը կէօրմիւչ իտի. քիլիսէտէն 'ավտէթինտէ մէչէքի պիր սիմա իլէ եինէ տէ գուվվէթլի վէ թէմքինլի պիր սէս իլէ պաչընը սալայարագ, «Պու մու'ամէլէ ֆագիրին հիսսիյաթընը ինճիթմիյինի պիլտիմ վէ տայանամատըմ. ա՛հ, հիչ տայանամատըմ,» տէյիւ իպրազ էյլէտիյի օլ մուդատտէս զազապը հիչ անլատամամ։

Պէն անընն 'էօմրիւ վէ մուֆիտ քէլամլարը վասըթտասըյէ Մուդատտէս 'էօմրէ մալիք օլուպ, բուհանի տույդուլարրմընն հիւքսէլմէսի անընն տու'ա վէ նասիհաթլարընտան օլմուչ իտիյինէ չէհատէթ էտէրիմ։ Պէնի ատէմ էտէն օ իտի։

Ծնունդ էանասընտա իւղէրինէ իճրա էտիլէճէք օլան 'ամէլիյաթա կինթմէզտէն, չօգ զա'իֆ վէ հասամաղա չօգ իւմիտի դալմատըզընտան, թաթլը վէ միւթէպէսսիմ պիր սիմա իլէ «Մէյրի, հարըն տա պէնիմ տիւյիւնիւմ օլաճագ, ֆագաթ 'էօմրիւն սապահընտան դօրգմատըմ, էօյլէնինտէն դօրգմատըմ, ագշամընտան իսկ հիչ գօրգմամ, զիրա 0 պէնիմ սալահըմ տըր, էմթքէրիմի տէ հիչ արամամ» տէր իքէն կէօզլէրիմիզ եաչ իլէ տօլտու։ Կէրէք պու վէ կէրէք Ամէրիգայա կիտէճէյի էանատէ կէօզ եաչլարըմզը զապթ էթաճ իտիք, քի՞մ պիլիր քէնտինին սօն նէ՞ միւալարէք վէ գըյմէթլի սէօզլէրինի իչիտէճէք իտիք։ Շունու պիլէրիմ քի, նատիրէ պիր բէսուլէ իտի վէ տիր։

Էլհասըլ էլվեատ' Է՛յ տիւչկիւնլէրին, տուլ վէ եէթիմլէրին հէմ ա'մալարընն տօսթու վէ վալիտէյի ֆագիլէ Միսա Գօրինա Շաթթըգ, էլվեատ'։

Ուրֆա ՄԷՅՐԻ ՑԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

ՄԵԼՔՈՆ ԱՂԱ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ ԶԻՒՐԻՆԷ

(Թաբսաա Քիլիճէօղ Ֆոհրեբեմ Շամմաօը)

Սէլամէթլէ կիթ, Է՛յ միւսլին փէտէր,
Զիւնքի պու վատի ի տէրա ու քէտէր
Արթըգ պիր մէլճա վէրմէյօր սանա,
Կիթ սէլամէթլէ, կիր բահաթընա։

Սէլամէթլէ կիթ, չիւն ումուրընտա
Սաաթգ պուլունտըն, էմին քէթխիւտա,
Վէզաիֆինի իճրա էյլէտին,
Միւժտէ ի սուլէր իննա էյլէտին։

Սէլամէթլէ կիթ, ճինատըն պիթտի,
Արթըգ վար սանա բահաթ ը էպէտի,
Իմանըն 'իպրէթ օլաճագ պիղէ,
Ղայրէթ վէրէճէք հէմճիւմէթիզ։

Սէլամէթլէ կիթ, զիրա պու ֆանի
Տօյուրմազ ճանըն հասրէթլէրինի.
Լայէմութ բուհա էպէտի ճէլալ
Միւքեաֆաթ օլաա եագըշըր հէր հալ։

Սէլամէթլէ կիթ, էվլատ ու ահֆատ,
Վէ ճիւմլէ տօսթլար զիքրին էտիպ եատ,
Միսալլարընտան տէրս ալաճագլար,
Բահ ը իմանտան կիթտիքճէ հէր պար։

ԿԻԼԻԿԻԱՆ

ՅՈՒՆԱՔ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

—.—

Իմթիդրազ մէս"էլէսի կլթաիքձէ միւշքիլ պիր հալէ կէլմէքտէ տիր , Աճանս Հավաս պիր թէյլէկրաֆնամէսինտէ չէօյլէ տէյօր . Իմթիդրազ Թահվիլաթընըն Փարիս Պօրսասընա ըէմմէն գապուլը էլեվմ մէվզու'ը պահս օլտըղը թէմամէն ղայրի սահիհ օլտըղը կիպի , պու իչտէ Ֆրանսա հիւքիւմէթինին ֆիւլան վէ ֆիւլան հէյ'էթի մալիյէ լեհինէ հարէքէթ էթտիյի տէ տօղրու տէյիլ տիր : Ֆրանսանըն իմթիդրազ մատտէսինէ միւտախալէսի , վազիֆէսի օլտըղը վէճհլէ , եալընըզ թէ"մինաթը սիյասիյէ վէ իգթիսատիյէյէ պէօյիւք սէրմայէլէր պաղլամըշ օլան Ֆրանսալը փարա սահիպլէրինին իսթէմէյէ հագգլարը օլտըղը թէ"մինաթը թալէպ էթմէք մագսատինէ միւպթէնի տիր : Պինա"էն 'ալէյհ մէս"էլէ անճագ իքի հիւքիւմէթ ա-բասընտա միւշաքէրէ էտիւիր վէ գարարա բապթ օլունուր : Միւշաքէրաթա հալա տէվամ էտիլմէքտէ տիր : — Րում Փաթրիգխանէսի մէճլիսլէրի Փազար էրթէսի Փաթրիգխանէտէ 'ադաը իմթիմա'ա տա'վէթ օլունան մէճլիսի միլլինին մէն' էտիլճէյի հագգընտա 'Ատլիյէ վէ Մէզահիպ նազարէթինատէն իրսալ պույուրըլան թէզքէրէյէ վէրիլճէնէք ճէվապ հագգընտա միւշաքէրաթտա պուլունմըշլար: Րում-ճա զաղէթալարըն նէչր էթտիքլէրի մա'լիւմաթա կէօրէ , ճէվապնամէ ի մէզքիւր աթի իշզիքր մէ"ալտէ տիր . (1) Փաթրիգխանէ էզմինէ ի գատիմէտէն պէրու մէճալիս ի 'ումումիյէ 'ադաընա սէլահիյէթատար տըր , 17, 18 վէ 19ընճը 'ասըրլարտա տէֆ-'աթլէ մէճալիս ի 'ումումիյէ 'ադա էթմիչ տիր : (2) Ի'լան ը հուրրիյէթտէն պէրու պիլճիւմլէ թէպա'ա ի 'Օսմանիյէ հագգ ը իմթիմա'ա մալիք պուլունմագտա տըր : (3) Պիլ 'ումում թէպա'ա ի 'Օսմանիյէնին մալիք պուլունտըղը պիր հագգտան եաուընըզ Րում ճէմա'աթընըն մահրում օլմասը ղայրի գապլ տիր : (4) Գանուն ը էսասինին պախչ էթտիյի պու հագգտան մէմալիքի 'Օսմանիյէնին պիր խայը ճէմ'իյէթլէր վէ 'ունսուրլարը իսթիֆատէ էթմիչլէր տիր : (5) Պու կիպի իմթիմա'լար 'ադաը իչիւն բուխսաթ թալէպինէ լիւզում օլմայըպ եաուընըզ պէյաննամէ ի'թասը քեաֆի տիր քի Փաթրիգխանէ տախի պունը եափմըշ տըր : (6) Ասայիշին իլալը իչիւն հիչ պիր գօրգու եօգ տըր : (7) Փաթրիգխանէնին իմթիմա'ա տա'վէթ էթտիյի մէճլիս քիլիսէլէր գանունունըն 'ատէմի թաթպիգի իչիւն ճէպրի թէապէրլէր իթթիխազը հագգընտա մուգարրէրաթի իթթիխազ էտէճէք օլմայըպ , պունըն թա'տիլ ու իլղասը զըմնընտա թէտապիր ի գանունիյէ թէհարրիսիլէ իչթիղալ էտէճէք տիր : Զիւնքի մէմալիքի մէչրութէտէ հէր քէս պիր գանուն հագգընտա պէյանը ֆիքր էթմէյէ մէ"ղուն օլուպ պունըն թա'տիլ վէ եա 'ատէմի թաթպիգինի թալէպէ հագգը վար տըր :» Մէզքիւր ճէվապնամէ պա'ա էլ միւշաքէրէ թաստիգ օլունմըշ , վէ մէճլիստէ միւնթէխապ 4 ա'զատան միւրէքքէպ պիր հէյ'էթ ի մէպ'ուսէ թէչքիլ օլունմըշ , վէ իչպու հէյ'էթ գափու քէթխիւտասը տա պէրապէրինտէ օլտըղը հալտէ մէզքիւր ճէվապնամէյի 'Ատլիյէ նազըրընա կէօթիւրիւպ թագտիմ էյլէմիչ տիր : Նէճմէտտին պէյ էֆ. ճէվապնամէյի օգուտըդտան սօնրա , հիւքիւմէթին իմթիմա'ը մէզքիւրը մէն' էթմէք էմրինտէ իմթիխազ էյլէտիյի գարարըն լահէթէզայհէր օլտըղընը , վէ հիւքիւմէթ պու պապտէքի գարարընը զաթէն պիլտիրմիչ օլտըղընտան միւշաքէրաթ ը ճէտիտէյէ գաթ'ան մահալ կէօրիւլէմէյէճէյինի պէյան էյլէմիչ տիր : Հէյ-"էթ ալտըղը չու ճէվապը Փաթրիգ էֆէնտիյէ վէ Փաթրիգխանէ մէճլիսլերինէ պիլտիրմէք իւզրէ միւֆարագաթ էյլէմիչլէր տիր : Վէ լաքին իչպու մէսմու'իյէթէ բազմէն , Րումլարըն մէճլիս ի միլլիսի Զաբչէնպիհ կիւնիւ Րում Փաթրիգխանէսինտէ 'ադաը իմթիմա' էյլէմիչ տիր : Թաֆսիլաթը կէլճէք հաֆթայա : — Թայդըն մուխապիրինին պէյանընճա , Պապ ը 'Ալինին տէվլէթլէրին կիրիտ տա'իր վէրմիչ օլտըգլարը ճէվապ հագգընտա , տէվլէթլէրէ թէքրար պիր ճէվապ վէրիպ վէրմէյէճէյի հէնուզ մա'լիւմ տէյիլ տիր : Լա-Ր-ւէնին պէյանընճա կիրիտ փօսթա փուլլարը իւզերինտէքի Հալլաս քելիմէսինին լաղվը իչիւն թէչէպպիւսաթտա պուլունմալարը հագգընտա համի տէվլէթլէր նէզտինտէ մուգիմ 'Օսմանը սէֆիրլերինէ թա'լիմաթ ը լազմէ կէօնտէրիլմիչ տիր : —Կիրիտ հէյ"էթ ի իճրա'իյէսի ևէնիտէն թէչքիլ օլունմըշ տըր : Վէչնիյէօս թարաֆտարանընտան Տօգթօր Մարիս միւմաիլէյհին եէրինէ րիյասէթէ կէչմիչ տիր : Ա'զատան պուլունան տիկեր իքի զաթլար մէվզը'լերինտէ իպգա էտիլմիչլէր տիր : — Թիւրքճէ զաղէթալարատան պիրինին պէյանընա կէօրէ , հիւքիւմէթ ի 'Օսմանիյէճէ Ինկիլիթերատան պէհէրի 14 պին թօնէլաթօ ճէսամէթինտէ 2 գրթ'ա զըրհլը իչթիրասը սուրէթ ի գաթ'իյէտէ գարարկիր օլմուչ իմիչ : — 1299 իլէ 1,300 թէվէլլիւսիլէրին Սեպտ. նիհայէթինտէ սէրպէսթ պրագըլաճագլարը գաթ'ի սուրէթտէ խապէր ա-լընմըշ տըր : 301, 302, 303 թէվէլլիւսիլէրի պու

Սեպտեմբեր սկսան ալքնաճագլար, վե պե-պէք իւզերինտէքի թա'լիմկեահատա թա'լիմ կէօրե-ճէքլեր տիր։ Էֆթատը մէզքիւրէ էլպիսէ ի 'աս-քերիյէլերինի քէնտիլերի եավաշըրաճագլար վէ աա-պահլարը թա'լիմկեահատա, ագչամլարը խանէլերինէ կիտէճէքլեր տիր։ Էլպիսէ եավաշըրմագա վէ կէ-չինմէյէ իզթիտարլարը օլմայանլար գըշլալարա սէվգ օլունճաճագլար տըր։ — Էֆ։ ոը Փոբէ տէյօր քի, կէնճ Թիւրքլերին հուրրիյէթփերվերլիյի պիր պէնճ տըր. Ի'լան ը մէշրութիյէթ զէմանլարընտա կէնճ Թիւրք իտարէսի իչին պէօյիւք պիր մուհափէզէթ վէ թէվճիհիւմիւզ վար իտի։ Ֆագաթ էլեկվմ հոպրիյէն վէ ոհովէն լուղէթլերի փարլամէնթո վէ գօմիթէ մուզաքերաթը հուտուտընը ասլա թէ-ճավուզ էթմէյօր։ — Թիւրքիանըն զըրհլըլար ալա-բագ տօնանմասընը արթտըրմասընտան տօլայը Թիւրքիա իլէ Րուսիա միւնասէպաթընտա կերկինլիք հասըլ օլագը վէ Րուսիա սէֆիրի Մ. Զարի-գօֆ Գարա Տէնիզ մէս"էլէսինէ տա'իր միւզաքէ-րաթտա պուլունմագ իւզրէ Փէթէրսպուրկա հա-րէքէթ էթտիյի Գոմֆանատա կէօրիւլմիւշ տիր։ — Նիւ Եօրգտան Սեպտ. 10 Թարիխիյէ չէքիլէն պիր Թէլէկրաֆնամէտէ չէօյլէ տէնիլիյօր. Մէմալիք ի էճնէպիյէտէ պուլունան Ամէրիգա միսիոներլերի հէյ"էթ ի գալէմի Անատօլուտա, Երմէնիսթանտա, Սիւրիատա, Մաքէտոնիատա, Հինտիսթանտա, Սէյլանտա, Զինտէ, Ճափոնիատա 'մէ"քիւլաթ ֆիյ-"աթընըն արթմասը մէս"էլէսիյլէ փէք զիյատէ իշ-Թիզալ էտիյօր։ — Սէյլանիքաէն Սեպտ. 12 Թարի-խիյէ պիլտիրիլիյօր. Պօյգօթաճ գոմիթէսի ա'զա-սընտան Թահիր էֆ. Գավալալը Թիւճճարտան պիր Եունանլըյը գաթլ էթմիշ։տիր. Եունանլը Թաճիրլեր պիր արայա կէլերէք, նիւմայիշ իճրասըյէ փրօթէս-Թո էթմիշլեր վէ մաղազալարընը գափամըշլար տըր։ —16,500 Թոնէլաթո իսթի'ապընտա 3 գըթ'ա զըրհ-լընըն եավաշըրըլմասը հիւքիւմէթճէ Թէգարրիւր էյ-լէմիչ վէ պու սէֆինէլերին իքիսինին Ինկ։ ֆագ-րիգալարընա սըփարըյը Պահրիյէ նազարէթինտէն Պագը 'Ալիյէ իշ'ար էտիլմիշ տիր։ —Տախիլիյէ նազըրը Թա'աթ վէ Մալիյէ նազըրը ճավիտ պէյ-լերին Պայրամտա Սէլանիյէ 'ազիմէթլէ, Ի. վէ Թ. մէզթէէպինին բէսմի քիւչատընտա հազըր պուլու-նաճագլարընը վէ պա'տէհու Իսթանպօլա 'ավտէթ էթմէկը իւզրէ Անատօլույա 'ազիմէթ էտէճէքլե-րինի 'Օսմանէյէ Լեյո եազմագտա տըր։ — Գաս-Թէմունի վիլայէթի վալիսի Հիւսնի պէյ իլէ Խիւ-տավէնտիկեար վիլայէթի վալիսի 'Ազմի պէյլին պէ-ճայիշի մէ"մուրիյէթլերի խուսուսընա իրատէ ի սէնիյէ սատր օլմուշ տըր։ — Գասթէմունիտէ ին-չասը մուգարրէր զըրա'աթ 'ամէլէ մէզթէէպինին վազ'ը էասը բէսմի իճրա օլունմըշ տըր։ — Գօ-չանա գազասընտա իտարէ ի 'էօրֆիյէ ի'լան օ-լունմըշ տըր։ — Պաղտատ իլէ Մէսքէնէ արասըն-տա Ֆրաթ նէհրինտէ վափօր իշլէթմէք իչին Պաղ-տատ վալիսի Նազըմ փաշա Թարաֆընտան պիր չիրքէթ Թէշքիլ էտիլմիշ տիր։ Մէզքիւր չիրքէթ վափօրլարընը Թէտարիք էշլէմիշ տիր, անճագ նէհ-րին պա'զը ճինէթլերինէ պուլունան 'արըզալարըն րէֆ'ի իչին մըդտարը քեաֆի տալըճ Թալէպ էթ-միշ, վէ 170 լիրա մասրաֆ էտիլէրէք օն կիւն մուգատտէմ Պաղտատա 4 տալըճ կէօնտէրիլմիշ իտի։ Պու քէրրէ Հալէպտէն վարիա օլան պիր Թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, մահալը 'ամէլիյաթ օ-լան 'Անէ մէվգը'ինէ եէթիշմիշլեր տիր։ Եապընլար-տա 'ամէլիյաթա միւպաշէրէթ էտէճէքլեր տիր։ 'Ա-մէլիյաթ իչիւն լիւզումը օլան պարուէթ վէ էլեք-Թրիգ Պաղտատտան կէօնտէրիլմիշ տիր։ —Իւս-կիւպտէն պիլտիրիլիյօր. Տաղլարտա սիլահլը օլա-րագ Թէսատիւֆ էտիլէն 2 Պուլկար չէթէ գանու-նընա Թէվֆիգէն Գօչանատա գուրշունա տիզիմիշ-լեր տիր։ Պիր չէթէ Թէշքիլ էթաիքլերի չիւպհէ է-տիլէն 12 քիլի մուհասէրէ էտիլիպ Թէվգըֆ օլուն-տըլար։ Միւթէէհիմ օլան էշխաս տիվան ը հարպա Թէսլիմ օլունմըշլար տըր, —Եունան սէֆիրի Մ. Կրիփարիս Պուլկարիսթան սէֆիրինէ իքրամէն պիր զիյաֆէթ վէրմիշ, վէ իշպու զիյաֆէթտէ էճնէպի միւ'Թէպերանընտան պա'զը զէվաթ տաիր հազըր պուլունմըշլար տըր։ — Ճեմ'իյէթ ի խաֆիյէ մէս"է-լէսինաէ մէտխէլի օլանլարը տիվան ը հարպ պիր հաֆթաատան պէրու իսթիֆվապա պաշլամըշ տըր։ Ֆա'իլլեր չիտտէթլէ ճէզատիտէ օլաճագլար տըր։ Մէպ'ուս Րիզա Նուր պէյին միւճրիմիյէթի Թէհագ-գուդ էթմիշ իմիշ։ —'Ագտը իմիթիմա' էտէն հաքէմ գօնկրէսինտէ տէվլէթ ի 'Օսմանիյէ Թարաֆընտան ա'զա Թա'ինին օլունան Գաբրիել էֆ. Նորատունկեան Պողազլար մէս"էլէսինտէն տօլայը պիր նուԹգ ի-րատա էթմիշ տիր։

Ինճ. ճէմ. Տր. Պարնըմ եազ Թա'Թիլինի մա'ֆա-միլտա էվրօպատա կէչիրիպ, փազար էրթէսի կիւ-նիւ չէհրիմիզէ միւվասէլէթ էթմիշ տիր։ —Միւ-Թէվէֆֆա Վեր. Մարտիրոս Գալուստեանըն օղլու Տօգ. Վահան էֆ. Գալուստեան 'իլմի Թէպապէթ տա"իրէսինտէ Թէրագգույաթը ճէտիտէյի Թէգպիդ ու միւԹալա'ա էթմէկ իւզրէ Ֆրանսա վէ Իտալիէրայա օլան զիյարէթինտէն չէհրիմիզէ միւվասէլէթ էթ-միշ տիր։

Էջմ. ճէմ. կէչէն հաֆթա Ս. Փաթրիգ հազրէթ-լերի էրմէնի մուհիպպանընտան Ֆրանսըզ գօնսօ-

լօսը Մ. Սելիէրէ ի՛ատէ ի վիզիթա էթմիշ ա՛իր։ — Ս. Փաթրիգ Մուշեղ Եպիսկոպոսըն 'ավիքընա տա՛իր թահրիրաթ ը րեամիյէյի քէնտիսինէ կէօնտէրմիշ իսէ տէ, Մուշեղ Եպակ. ժընէվին Ֆրանսըզճա ղաղէթալարընտան պիրինտէ 'ավիք ը Շահանէյէ գարշը պիր փրօթէսթօնամէ նէչր էտիպ, խաթինաֆ ը տա՛վա թալեպ էթմէքտէ տիր։ —Մուշ Ս.ոաջնորդընըն պա թէլէկրաֆ պիլտիրտիյինէ կէօրէ, Դոմա Ֆիւրատլերինտէն պիրի էսքի րեժիմտէ յեղափոխականլար թարաֆընտան գաթլ օլունան պիր ադրապասը իչին Շեյխ իւլ Իսլամըն միւսա՛ատէսիյէ գան տա՛վասը սիւրմէքտէ տիր։ ՎարչուԹիւն պունա թէ՛էսսիւֆլէ վազըֆ օլուպ, Շեյխ իւլ Իսլամա չու մէ՛ալտա պիր թադրիր թագտիմ էտիլմէսինէ գարար վէրտի, եա՛նի, էկէր էսքի րեժիմտէ յեղափոխականլար թարաֆընտան գաթլ օլունան պիր գաչ Ֆիւրալերին գանը արանըլաճագ իսէ, Փաթրիգխանէ տախի տեվր ի Համիտիէ 300,000, վէ ի՛լան ը մէչրուԹիյէԹտէն սօնրա Ատանատա 20,000 մագԹուլ պիսուչ էրմէնիլերին գան տա՛վասընը սիւրէեէք տիր։ Իչպու թագրիրի Փաթրիգ հազրէթլէրի պիղգաթ քէնտիսի թագտիմ էտէեէք տիր։ — ՖարփուԹտան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, արազի տա՛վալարը էրմէնիլերին 'ալեյհինտէ նէթիճէլէնմէքտէ տիրլեր։ —Ղեւոնդ Վարդապետին հիսապ մե՛նէլէսինի բուլեթ էթմէք իւզրէ թէչէքքիւլ էտէն ավօգաթլար հէյ՛էԹի՛ վարդապետին նիզամէն իսԹէնիլէն ճիւմլէ տէլա՛իլի կէօսԹերէպիլիր իտիչինի իտի՛ա էտէրէք, հիսապըն եէնիտէն բուլեթ օլունմասընը թալեպ էտիյօրլար։ — Հալեպ Առաջնորդընըն պիլտիրտիյինէ կէօրէ, Հասանպէյլիի 16 եէթիմլերի մայրապետլերտէն կերի ալմագ իչիւն չօգ կիւճլիւք չէքմիշ տիր։ Կերի ալընանալարտան մա՛տա 3 գաչմըշ օլանլար, 5 վալիտէյնլերինին բիւզասըլէ գալանլար վէ 5 տէ տահա ալընաճագլար վար տըրլար։ Հէմ տախի օ Անթաքիա տուլլարը իչիւն հիւքիւմէԹին Թախսիս էթտիյի ի՛անէտէն 90,000 ղուրուշ ալմըշ օլուպ, կէօԹիւրիւպ պիզգաթ Թէվզի՛ էտէեէք տիր։ —Մուշըն 5,000ի միւԹէճավիզ ֆագիր Թալեպէլերինին քիԹապ իսԹիյաաԹընը ԹԷ՛մին էթմէք իւզրէ, Փաթրիգ հազրէթլերինին վէսաիէԹիյէ պիր ի՛անէ գոմիսիոնը Թէչէքքիւլ էթմիշ տիր։ — Զէնկիլեր էհալիսի Եալովաաքի՛ Եէրուսաղէմ մանաստըրընըն միւլքիւ օլան չիֆԹիլիյին քէնտիլերէ սաԹըլմասընը արզու էթմիշլեր տիր։ —Փաթրիգխանէ կիւիկիա տուլլար վէ եէԹիմլերի իչիւն հիւքիւմէԹ Թարաֆընտան Թախսիս օլունան 23,000 լիրանըն 10,000 լիրասընը ալուպ պիր գոմիսիոն ելիյէ միւհԹաճիյինէ իչ Թէտարիքինէ սարֆ էթմէք իւզրէ ԹէրԹիպլերը տիւչիւնէեէք տիր։ Մէզքիւր գոմիսիոնըն ա՛զալարընտան պիրի Փրօթէսթան, պիրի Գաթօլիք վէ տիկէրլերի Լուսաւորչական օլաճագլար տըր։ Շիմտիկիք Թա՛եին օլունան ա՛զալար աԹիտէքիլեր տիրլեր։ Հ. Ձիլաճեան, Ա. Հիւրմիւզ, Յ. Պօյաճեան, Տ. Գնաճեան վէ Ե. Շիրինեան։ — Ամերիգատա մէքքիւն Զարասնճագլըլար Թարաֆընտան քիչիտէ օլունմըշ պիր ԹէլէկրաՖ Տահիլիյէ նազարէԹինէ Թագտիմ օլունմըշ տըր։ Մէզքիւր Զարասնճագլըլար իչպու ԹէլէկրաՖ իլէ Զարասնճագ արազի մէա՛էլէսինտէ Շուրայ ը ՏէվլէԹին վէրտիյի գարարա գարչը չէսիտէն փրօԹէսԹօ էթմէքտէ տիրլեր։ —ՎիլայէԹլերտէն Կրօն. ժողովա քիլիսէնին իսլահը իչիւն պիր չօգ ԹէքլիՖլեր կէօնտէրիլմէքտէ տիր։ ժողով կէլէն ԹէքլիՖնամէլերի ԹէՖԹիշ վէ ԹէրԹիպ էթմէք իւզրէ պիր հէյ՛էԹ Թա՛եին էտիպ մէզքիւր հէյ՛էԹտէ էհալի Թարաֆընտան տախի մուրախասալար օլաճագ տըր։ — Սիստէն եազըլըրընա կէօրէ կիլիկիա կաԹողիկոսը Սիս վանքընա տէօնիպ վանքըն տախիլի ԹէչքիլաԹընա պէզլ ի մէա՛ի էտէեէք տիր։ — Ս. Դ. Հնչակեան չիրքէԹի քէնտի պատգամաւորական ժողովընտա վէրտիյի պիր գարարա կէօրէ հէփ չու՛պէլերինէ վէ ա՛զալարընա քիլիսէլերի վէ բուհանի հէփ միւ՛էսէսաթը յեղափոխական վէ սօսիալիզմէ տա՛իր մագալէտլեր Թա՛գիպինէ մէյտան էթԹիխազ էթմէմէլերինի էքիտէն ի՛լան էթմիշ տիր։ —Թօգատա Հ Բ. Միութիւնա եէնի պիր չու՛պէ Թէչէքքիւլ էթմիշ օլուպ, եազընլարտա ա՛զալարըն 'ատէտինին 100է պալիզ օլաճաղընա իւմիտ օլունմագտա տըր։

ԽԱՐԻՃԻՑԷ

— · —

Լօնտրատան Ֆըյէ Փըճէյէ չէքիլէն պիր ԹէլէկրաՖնամէտէ Րուսիա հիւքիւմէԹինին Գազվինտէն 'ասքէրինի կերի չէքմէք իչիւն հիւքիւմէԹի Իրանիյէտէն Գարա տաղտա պա՛զը մա՛տէնլերին ինհիսարընը, վէ ՐէչԹտէն Թէհրանա գատար պիր օԹօմօպիլ խաԹԹը ԹԷ՛սիսի իչիւն իմԹիյազաԹ ի՛Թասընը Թալեպ էթտիյի պիլտիրիլմէքտէ տիր։ Րուսիա հիւքիւմէԹի Թէպրիզ, էրտէպիլ, Մէշհէտ վէ սա՛իր չէհրլերին Թախլիյէսինի հինուզ նազար ը տիզգաԹա պիլէ ալմամագտա տըր։ Րուսիա իլէ ԻնկիլԹէրրա էճնէպի միւչավիրլէր ճէլպինէ տա՛իր մէճլիսէ միւսա՛ատէ վէրտիքլերի հալտէ րէգապէԹի պէյնէլմիլել հասըլ օլաճազընը օրԹայա գօյարագ իսվիչէրա, Ֆիլէմէնք, Տանիմարգա, Ֆրանսա վէ Իթալիատան միւչավիրլէր ճէլպի

հագդընտա Իրան հիւքիւմէթի թարաֆընտան վուդու՝ պուլան թէքլիֆի բէտա էթմէքտէ տիրլէր։ Տէվլերան էտէն չայ՝ալարա բաղմէն, Իրան տախտլինտէ Ռուսիանըն Պաքու վէ սա՛իր ճիհէթլէրինտէն զիյատէ սիւքիւնէթ հիւքմ ֆէրմա տըր։ Թէհրանտան Սեպտ. 10 Թարիխլի պիր թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, փարլամէնթօ Տախիլիյէ նազարէթի իչիւն Ֆրանսըզ, Մալիյէ նազարէթի իչիւն Սմէրիգալը միւշավիրլեր ճէլպինէ գարար վէրմիշ տիր։ Ֆօնդէ Յայնոնդ զազէթասը Ինկիլիզերրա իլէ Ռուսիանըն Իրան հագդընտա՝ադտ էթտիքլերի պիր մուգավէլէնին մէ՛ալընը նէյր էթմիշ տիր։ Հէր իքի հիւքիւմէթ պու մուգավէլէ մուճէպինճէ Ռուսիա տէվլէթի՝ Իրանա սէվգ էտէճէյի՝ ասքէրի Իրան հիւքիւմէթինտէն հիչ պիր իմթիյազ թալէպ էթմէտէն սիւքիւնէթ ու ասայիչ թէգարրիւր էտէր էթմէզ կէրի չէքէճէյինի թէ՛ահհիւտ էթմէքտէ տիր։

Եուհանն ահվալը. Եունան օրտուսընտա էլան սիւքիւնէթ հուսուլէ կէլէմէմիշ տիր։ Ասքէր արասընտա պիր ֆիքրի իխթիլալ հիւքմ սիւրմէքտէ տիր։ Զապիթան եէքտիկէրինէ մու՛արըզ իքի ֆըրգայա այրըլմըշ օլուպ պիրի պիրինէ տիւշմէն նազարըյէ պազմագտա տըրլար։ Կէչէն գիյամը՝ասքէրի բ՛իխի օլան Զօրպաս Հարպիյէ նազարէթինտէ գալտըգճա ահվալը՝ասքէրիյէնին քէսպի նահլահ էյլէմէսի մէ՛մուլ տէյիլ իմիշ։ Յիւնճիւ սիւվարի ալայը քիւչիւք զապիթան վէ օնպաշընլարը արասընտա պիր փրօթօգոլ տօլաչարրըլմըզը վէ պու փրօթօգոլը իմզա էտէնլէրին գրալա գարշը օլան սատտագաթ եէմինլէրինի թուղարադ, հինի հաճէթտէ խանէտան ը գրալի վէ չէքլի հիւքիւմէթ՝ալէյհինէ վուդու՝ պուլաճագ պիր թէ՛արրիւզէ գարշը հայաթլարընը տա ֆէտա էթմէյի տէր՛իւհտէ էյլէմիկլերի պիր գաչ կիւնտէն պէրրու քէչի էտիմիշ իտի։ Պու փրօթօգոլ 13 օնսպաշը թարաֆընտան իմզա էտիմիշ իտի։ Զապիթան փրօթօգոլը էլտէ էտինճէ անը իմզա էտէնլէրի տէրտէսթ էթմիշլէր տիր։ — Եունան հիւքիւմէթի Թիւրքիանըն թէալիհաթընա գարշը մու՛ազամ տէվլէթլէրին չիտտէթլի նազար ը տիգդաթընը ճէլպ էթմիշ տիր։ Մ. Կրիփարիսին Աթինայա ճէլպի խուսուսընա տա՛իր տէվլէթլեր թարաֆընտա իզահաթ խթէննիլմիշ տիր։

Թօլըմ վէ Նէօպէլ դէյէֆֆընը. Իտվէճ Սօսիալիսթլերինտէն պիրի պու սէնէքի սուլհ միւքաֆաթընը Ռուս հաքիմի չէհիրի Թօլսթօյա ի՛թասընը թէքլիֆ էթմիշ իսէ տէ, պու թէքլիֆտէն պիր նէթիճէ չըգմասը մէլհուզ տէյիլ տիր։ Սուլհ միւքաֆաթը տահա օն սէնէ էվվէլ Թօլսթօյա թէքլիֆ էտիմիշ իսէ տէ, միւշարիլէյհ պուընը գապուլտան իմթինա՝ վէ միւքաֆաթընը՝ասքէրիլիք էթմէմէք իչիւն հէր տիւրլիւ էզիյէթլէրէ գաթլանան վէ նիհայէթ Ռուսիա խարիճինէ թարտու թէպ՛իա էտիլէն Գաֆղասիա էրպապը թէֆէքքիւրինտէն Տուխօպօվքիյէ ի՛թասընը թավսիյէ էթմիշ իտի։ Թօլսթօ 10 սէնէ էվվէլքի ֆիքրինտէ իսրար էթտիյինի տէֆ՛աթլէ կէօսթէրտիյինտէն, պու սէնէքի միւքաֆաթընը եէնիտէն քէնտիսինէ թէքլիֆ էտիմէտի միւհթէմիլ տէյիլ տիր։ Էվրօփտան կէլէն խապէրլերէ նազարէն ինթալիա գըրալընըն մէզքիւր միւքաֆաթը իհրազ էթմէսի իհթիմալը կիթտիքճէ թէհազդուգ էթմէքտէ տիր։

Մ՚ընչվ՚ե. Միլանտան Սեպտ. 9 Թարիխիյէ չէօյլէ եազըլըյօր. Սօլօթտա էհալիյի Մէնելիքին պիրատէրլերինտէն պիրի լէհինէ թէչվիգ վէ թահրիք էտէն Բաս Օլինին՝ավէնէսիյլէ հիւքիւմէթ՝ասքէրլերի պէյնինտէ զուհուր էտէն միւսատէմէտ իքի թարաֆտան պին գատար թէլէֆթ վուդու՝ պուլմըշ տըր։ — Փարիստէն Սեպտ. 12 Թարիխիյէ եազըլըյօր. Սօֆիատա Մ՚ընչ զազէթասընա եազըլտըզընա կէօրէ, Պուլկար նասիօնալիսթ զազէթալարը Գրալ Ֆէրտինանտ՝ալէյհինտէ նէյրիյաթտա պուլունմագտա, միւշարիլէյհի Թիւրքիա իլէ մունհարէպէ իչիւն էլէ կէչէն Ֆուրսաթլարը ֆէվթ էթմէքլէ իթհամ էթմէքտէ տիր։ Զազէթալար պու սուրէթլէ գրալընը թէզահիւրաթ վէ հիսսիյաթը վաթանփէրվէրանէնին ինքիչաֆընա մանի՛ օլտըղընը պէյան էթմէքտէ տիրլէր։ — Իմփէրաթօր Ֆրանսուա Ժօզէֆ հազրէթլէրի Սեպտ. 12նճի կիւնիւ ազշամը Շէօնպրունն սէրայընտա Լօրա Րօզպըրի իլէ Ինկիլիզ հէյ՛էթի մախսուսէսինին չէրէֆինէ պէօյիւք պիր զիյաֆէթ վէրմիշ տիր։ — Րուսիանը Զարիչին չէհրինին Գաֆղաս մահալլէսինտէ միւտհիչ պիր եանկընն զուհուր էյլէմիշ վէ հալա տէվամ էթմէքտէ պուլունմըշ տըր։ 300ի միւթէճավիզ խանէ եանտըղը կիպի 4,000 քիւրտէ մէլճասըզ գալմըշ տըր։ — Թան զազէթասը եազտըղը պիր պաչ մէգալէտէ տէյօր քի, «Պիւթիւն պու իխթիլաճաթա վէ Ա.Ֆրիգա ի զարպիտէքի փանիսլամիզմ թահրիքաթը, գաչաճճըլըգ վէ խափիրթօ իտխալաթը մէ՛էլէրինէ սէպէպիյէթ վէրէն հէփ թարապլուսը Ղարպ տըր։ Արթըգ պու ահվալ տէվամ էտմէզ։ Հիւքիւմէթի՝Օսմանիյէ վէ Ֆրանսա սէֆիրլերի պիլմէլի տիրլէր քի Ֆրանսա Ա.Ֆրիգատաքի արազի, մէնաֆի՛ վէ թէպա՛սընը միւտաֆա՛ա էտէպիլէճէք պէօյիւք պիր հիւքիւմէթ տիր։

թագի՛ վէ իւթիւյարի էպէր ու ՚ալամէթլէրի օ-
լուրլար։ Մուհապպէթլէ իճրա էթմիյիմ չէյ պէ-
նիմ իչիւն ապա պիր եիւք տէյիլ տիր։ Պիւթիւն
տիւնեայա տէյիշմէյէճէյիմ պիր քիմսէյէ իֆա ի
իւրմէթ էթմէքլիք՝ պէնճէ պիր եիւք տէյիլ, ան-
ճաղ ՚այնի մէսէրրէթ տիր։

Պիր քիմսէ պուննը անլայընճա, ՚Աճէպա տինին
եիւքիւնիւ թաչըմագլըդ տէյճը մի, սիւ՚ալընը սօր-
մազ, անճաղ Տինսիզ օլմագ տէյէր մի տէյիւ սօ-
րար։ ՚Աճէպա ատըմլէր քէնտիլէրին հայաթ եիւք-
լէրի, քէտէր ու էնտիչէլէրի իլէ մէյ՚ուսանէ օղ-
րաչաճադլա՛ր մը, եօղսա ինսանլարընն տէրուննի-
տէ սաքին օլան օլիլահի գուվվէթ անլէրի պուննա-
րըն հէփսինին իւզէրինտէն կէչիրիպ կէօթիւրէճէ՛ք
մի տէյիւ արթըգ մէյսանատա պիր մէս՚էլէ գալմազ։

Լաքին չուրասընը մու՚այէնն սուրէթտէ անլա-
յալըմ քի նասըլ քի տինին մէճգուտիյէթի (՚ատէմ
ի մէվճուտիյէթի) ինսանը Ալլահըն ՚ումումի լութֆ
ու ՚ինայէթլէրինտէն մահրում պրագմազ, էօյլէ տէ
տինին մէվճուտիյէթի ինսանը ՚էօմրիւն ՚ումումի
էլէմ ու քէտէրլէրինտէն մասուն գըլմազ։ Ալլահ
քէնտի կիւնէչինի էյիլէր իլէ ֆէնալար իւզէրինէ
տօղտուրըր վէ Թագի՛աթըն էվի նի՛մէթ վէ հիւսն-
լերի ճիւմլէ ատըմլէրին միւլէթէրէք միրասլարը
տըրլար։ Պու վէճնէլ հէմ սաիհլէր հէմ տէ ֆասըզ-
լար՝ ճիամանի էլէմ ու քէտէրլէրէ միւպէյէ տըր-
լար։ Իզթիրապ վէ էօլիւմ ՚ալէյ ՚ումումի ճիւմլէ
ատըմլէրին հիսսէսի տիրլէր։ Էօլիւմ ՚ա՛իլէ ազա-
ընտան պիրինի ալըպ կէօթիւրմէք վէ սա՛իրլէրին
տաքի ֆիղան էթմէյէ թէրք էթմէք իւզրէ, կէ-
րէք սաիհլէն կէրէք կիւնահքարլըն խանէսինի պի-
յարէթ էտէր։ Կէրէք տինտար կէրէք ֆասըզ քիմ-
սէ չալըշըպ չապալամադա մէճպուրտըր։ Թագի՛ա-
թըն գուվվէթլէրինտէն հիչ պիրիսի խօթրա րի՛ա-
յէթլէն պիր կէօնա թէֆրիգաթտա պուլունմագլըդը
պիլմէզ։

Հայաթ մէս՚էլէսի՛ Ատըմին պու ֆէնալըգլարտան
գուրթուլմասը նասըլ միւմքին օլուր, տէյիլ տիր,
— հիչ քիմսէ անլէրատէն գաչըպ գուրթուլամազ —
անճաղ չու տըր ինսան անլէրէ նասըլ մուգա-
վէմէթ էտիպ զալիպ օլա պիլիր քի Թագի՛աթ վէ
մահիյէթի տատա զիյատէ ալալանսընը. անըն բուհը
մուհաթ պուլունտըղը ան՚վալընն Թազէիդի ալընը-
տա էզիլիպ ալչագլանաճագ եէրտէ նասըլ եիւքսէ-
լիպ հա՛ղ պուլունտըղը պիլճիւմէ իսթի՛տատ վէ
գապիյէթլէրինի թէվֆի՛ ու իքմալ էտէպիլիր։ Իչ-
թէ պու հալ ու թէճրիպէլէրտէ եէկկանէ մէյճա
վէ փէնակահ տին տիր, էկէր ինսան Ալլահըն կէ-
լիպ տէ անտէ սաքին օլմասը վէ քէնտիսինէ պիր-
լէչմէսի իչիւն գալպինի աչարսա, Ալլահ անը
անլէրին իչինտէն կէչիրիպ կէօթիւրէ պիլիր։ Լա-
քին ատէմ հալընըզ պաչընա իսէ, անըն քէնտի-
սինէ քէօր վէ հիսսէզ կիպի կէօրիւնէն գուվվէթին
ալթընտա էզիլիպ պէրպատ օլմագտան պաչգա
պիր չէյ գալմազ. անտէ գուվվէթպախչ, ՚իւլվիյէթ-
պախչ եախօտ հաթթա թէսլիյէթպախչ հիչ պիր
չէյ հօզ տըր։ Րուհ քէմալը չիտտէթլէ ՚իսեան է-
տիպ ալչագլանըր։

Էզճիւմլէ, վէպա՝ ֆէնա ատըմլէրի էյիյէ թէպտիլ
էթմէզ, նիթէքիմ վէպա ՚իլլէթինին հիւքմ սիւր-
տիյիւ զէման էվրօփանըն հէր թարաֆընտա միւ-
չահէտէ օլունմըղ տըր։ Պիլաքս ատըմլէր սանըրսըն
օն զաթ զիյատէ վահչիլէնտիլէր, մէֆուր զէվզ
ու աէֆահէթլէրէ վէ ՚իչ ու ՚իչրէթլէրէ տալտըլար
վէ ինսանիյէթին էն ՚ատի վազիֆէլէրինի պիլէ ու-
նութտըլար։ Ֆաղր ու զարուրէթ հատտը զաթընտա
զէնկինլիքտէն զիյատէ ա՚լալանտըրըճը տէյիլ
տիր։ Տինին հուզուր վէ թէ՚սիրիյէ թէպտահիւլի
սուրէթ էթմէմիչ օլտըղը հէր եէրտէ ինսանը հայ-
վանա-թահվիլ էտէր, անընն բուհընը թազիիդ է-
տէր, անըն գալպինի գաթըլաչտըրըպ սէրթէչտի-
րիր վէ անը հասէտ վէ պուզղ ու ՚ատավէթլէ տօլ-
տուրըր եախօտ միւզաթարիպ վէ միւթէ՚էլիմ պիր
ալէթ ի միւթէհարիքէյէ թահվիլ էտէր։ Հայաթընն
հէփ ՚ատի էլէմ ու քէտէրլէրի եախօտ իտտապար ու-
ֆէլաքէթլէրի խուսուսընտա ՚այնի իտտի՛ատա պու-
լունապիլիրիզ։ Անլէր՝ հատտը զաթընտա, ատէ-
մին Թագի՛աթ վէ մահիյէթինի իսլահ էթմէզլէր։
Տինին թէ՚սիրիյէ թագտիս օլունընճա, անճաղ օ
զէման սէմավի թէ՚տիպ ու թէրպիյէյէ վասըթտա օ-
լուրլար, հայաթը փաքէյիպ ա՚լալանտըրըրլար,
միւզաթարիպ ինսանլարա գարշը ինսանընն գալպինէ
չէֆգաթ վէ թէվֆիճիւհ հիսսիյաթը վէ կէօրիւնմէզ
վէ էպէմի օլան նէսլէր իչիւն մուհապպէթ իլգա
էտէրլէր։

—Ինսան՝ կէօզիւ էօնիւնէ աչըլմըղ հայաթտա իչ-
պու Թագի՛ի պէյա վէ ֆէլաքէթլէրտէն քէնտինին
թամմ հիսսէսինի ալաճադ տըր։ Գաչըպ գուր-
թուլմանըն չարէսի հօզ տըր։ Անճաղ Ալլահ քէն-
տինին գուվվէ ի իլա՚իյէսիյէ ինսանը անլէրին ի-
չինէն կէչիրիլքիյի տէր՚իւտէ էթտիյի Թագտիր-
տէ օ քէնտինին հէփ զա՚աֆըյէ պէրապէր մէզ-
քիւր իտտապար վէ ֆէլաքէթլէրէ եալընըզ պաչընա
գարշը գօյա պիլիր, պիր սուրէթտէ քի անըն էթ-
րաֆընտա նէ գատար տա զարանըզ հիւքմ սիւր-
սէ, բուհընտա պիր նուրը հիտայէթ չէօ՚լէյէնիր։
Տին հայաթըն սա՚իր եիւքլէրի իլէ պէրապէր Թա-
չընճագ պիր եիւք տէյիլ տիր. պիր գուվվէթ

տիր քի ինսանը միւչքիլաթ իչինտէն սալիմէն կէ-
չիրիր, ինսան անսըզ օլա պիլիր մի։ Շիւպհէ հօգ
քի անսըզ եաչայա պիլիր։ Լաքին օլ հայաթ նէ՞
չէչիտ պիր հայաթ, նէ՛ դուտար սէֆալէթ վէ մէ՞-
յուսիյէթլէ տօլու պիր հայաթ օլաճագ տըր։ Ալլա-
հա վէ պագա՛ բուհա իմանը օլմայան ոճ ատէմին
գալպինտէ ֆէյզ ի Բապպանի պուլունմամասընա,
պէտտին վէ հաթթա վիճտանսըզ օլմասընա տօղ-
բուսը թէ՛ոճճիւպ օլունմազ։ Հէմ ատ նի՞չիւն էօյ-
լէ օլմասըն։ Էկէր ճիհանի իսթիրահաթ՝ հայաթըն
պէօյիւք նի՛մէթի իսէ, նի՞չիւն քէնտիսի տախի օլ
նի՛մէթի վահչի հայվանըն անը էլէ կէչիրտիյի թարզ-
տա էլէ կէչիրմէսին։ Վէ օ զէման 'ոճէպա նէվ՛ի
պէչէրին հալի նէ՞ օլուբ իտի։

Պուրայա զատար ինսանի հայաթըն մէնֆիաէթ-
միյէ օլունապիլէն նազարիյէտինի թէտդիգ էյլէ-
տիք։ Ատէմի ճիհանի թապի՛ատըն թահտիտաթ
վէ գուվվէթլէրիյլէ մահտուտ, իղթիրապ չէքմէյէ
միւտաթ՛իտ վէ էօյիւմէ մահքիւմ պիր զաթ սըֆէ-
թիյլէ նազար ը ի՛թթիպարէ ալտըգ, վէ տինին գուվ-
վէթինի տախի անճագ ինսան բուհընը ֆանի
տիէնճանընն պէլտա վէ ֆէլսաքէթլէրինտէն խալաս
էթմէյէ մահտուս պիր վաստաթա մազամընտա զիքր
էյլէտիք։ Լաքին պու՝ հայաթըն փէք գուտուրը
վէ զայրի քեաֆի պիր նազարիյէտի տիր։ Ատէմ-
լէրտէն հիչ պիրիսի՝ քէնտի հայաթընը ճիհանի
իսթիրահաթ էլէ կէչիրմէք, ադրը կլէմտէն գուբ-
թուլմազ վէ զէվգ ու էյլէնճէլէրէ նա՛իլ օլմայ ի-
չիւն թապի՛ատըն գուվվէթլէրի իլէ պիր միւճա-
տէլէ սայմազ։ Ատէմլէրին տահա նէֆիս էֆքեար
ու միւլահազաարը վէ տահա 'ալի էմէլ ու արզու-
լարը վար տըր։

Իւլում ու ֆիւնուն վէ ֆազիլէթ պօյ վէ վա-
հի չէյլէր տէյիլլէր տիր, վէ ատէմլէր բուհընը 'ագ-
լի վէ տէրճայի հայաթընըն ճիհանի վէ թապի՛ի
հայաթա ֆա՛իդ օլարընընը թէսլիմ ու իթթիրաֆ է-
տէրլէր։ Ալլահա վէ պագա՛ բուհա ինսաններըզ։

Բուհընը քէնտի գուվվէթլէրինի պինիհայէ տէրէճէ-
տէ թէվսի՛ ու իքմալ էթմէյէ միւտաթ՛իտ օլարընընա
ինսաններըզ։ Սէմավի մէա՛ուտիյէթին հադիգաթընա
ինսաններ վէ անա նա՛իլ օլաճաղըմըզա իւմիտ էտէ-
րիզ։ Սիզ քի կէնճ վէ տինճ սինիզ, քեամիլ հայա-
թա տա՛իր խուսուսի նազարիյաթընըզ վար տըր։
Էյի ատէմլէր օլմագ վէ սիզի մահպուս վէ միւ-
թէրէմ գէլճագ հէր չէյլէ էթմէք նիյէթինտէ սի-
նիզ։ Պու կիպի ֆիքր ու էմէլլէր՝ մահզա հայա-
թըն ճիվէլէրի տէյիլ տիրլեր։ բուհանի պինի-
հայէ թէրաղզիյաթա միւտաթ՛իտ գուվվէթլէրէ
մալիք օլան, Ալլահընն սուբէթինտէ խալագ օլունմըզ
վէ գուվվէթլէրինի ինսանիյէթին խայրը իչին
գուլլանմագ վազիֆէսիյլէ միւքէլլէֆ օլան էօլիւմ-
սիզ բուհըն թապի՛ի արզուլարը տըր։ կէնճիյէ
մախսուս իչպու թէսավվուրլար՝ տահա պիլիզ վէ
'ագիլ քիմսէլէրէ չօգ տէֆ՛ա միւպհէմ վէ մուղագ
վէ իճրասը զայրի գապիլ կէօրիւնիւր։ Պէլքի ան-
լէր թէճրիպէ իլէ թա՛տիլ օլունմազա վէ իչ կիճ
'ալէմինէ ուչսուրըլմազա միւհիմճ տըրլար։ Վէ-
լաքին անլէրի բուհը մատտի տա՛իրէսինտէն
հիւքսէլմէմէք իչիւն զարուրի օլան իլհամաթ վէ
թէչվիգաթ մազամընտա, քէմալ ը տիգգաթէ պէս-
լէմէլի տիր։ Պու կիպի քեամալ թէսավվուրընա վէ
պու կիպի էմէլ ու արզուլարա մալիք օլմագարզըն
հիչ քիմսէ բուհանիճէ 'ազամէթէ էրիչմէմիյ տիր։
Լաքին ինսան՝ պու 'ալի իւմիտլէրի պէսլէր վէ հիք-
մէթ, ֆազիլէթ վէ էյիլիյին իչպու էն 'ալի հայա-
թընա պիհադգըն գուվվէտէն ֆի՛իլէ չըգարմագ
նիյէթինտէ օլարզը քէնտի հադիգի հայաթը նա-
զարըյլէ պագար իքէն վիճտանէն չուրասընա տա-
խի գա՛իլ տիր քի քէնտի տէրուէնտէ վէ էթրա-
ֆընտա էօյլէ բուհանի գուվվէթլէր վար տըր քի պու
էմէլ ու արզուլարա քիւլլիյէն մուխալիֆ տիրլեր
վէ հալընըզ միւճատէլէ վէ օ տա չէտիտ միւճա-
տէլէ վասըթասըյլէ քէնտինին ալէյհ թապի՛ատընա
զալիսլ օլուպ ևիւքսէլէպիլէճէյինի հիսս էտէր։

ՄԷՎԱՏՏ Ը ՄԻՒՆՏԷՐԻՃԷ

Բուսիատա գօլէրա Հ. Մ. Ալէ- 887
Մէւրէվճի՛ Տիմա ,, ,, ,, 888
Շիմտիքի չէհր 889
Փիլիսե տիւնեանըն իհթիյաճաթընը թէսվիյէ էտէր 891
Ֆիւթիհաթըն սէմերկէրի 892
Թո՛ղմ ու թէրպիյէ մախսուս գուվ-
վէթլէրին պիրլէշտիրիլմէսի Մ. Մինասեան 893
Ամերիգատա կ. Խ. Շիրքէթինէն իչի-
անլէրաւէն նէ՞ էօյլէնէ պիլիրիզ Յ. Վ. Մ-ոսեան 895
Իքի թախսիս խըտմէթլէրի Մ. Գալֆէնեան 896
Շաթթըգ ա՛մալար մէգթէպի Մէհրի Յ-ոսէ-Ֆէնեան 897
Մէկտեպ Ալա Մէկտէնեան վիքրինէ կէղկէ-ւը 898
Շուա՛ունաթը սիյասիյէ 899
Տինին մեթանէթպախշ գուվվէթի (իսկ-
թիասը 886տա) Տր. Ճօճ Ո-ուղեան 903

Ա. Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ՛ԱՍԸ
ՏԻՆՆՃԱՆՃԻԼԱՒ ԼՕԳԱՒՇՈՒՆ